

GLASILO K. S. K. JEDNOTE

Indivisible return for "GLASILO K. S. K. JEDNOTE" 1951 W. 22nd Place, CHICAGO, ILL. Return Postage Guaranteed. The largest Slovenian Weekly in the United States of America. Issued every Wednesday. Subscription price: For members, yearly... \$0.99 For nonmembers... \$1.50 Foreign Countries... \$2.00 Telephone: Canal 2487

Največji slovenski tednik v Združenih državah. Izhaja vsako sredo. Naročnina: Za član, na leto... \$0.99 Za nečlane... \$1.50 Za tujino... \$2.00 NASLOV uredništva in upravnništva: 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill. Telefon: Canal 2487

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

Entered as Second-Class Matter January 18, 1915, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of August 24, 1912.

ACCEPTANCE FOR MAILING AT SPECIAL RATE OF POSTAGE PROVIDED FOR IN SECTION 1103, ACT OF OCTOBER 3, 1917, AUTHORIZED ON JUNE 22, 1918.

No. 14—Štev. 14.

Chicago, Ill., 7. aprila (April), 1920.

Leto VI. Volume VI.

VAŽNO ZA ONE, KI HOČEJO POTOVATI V STARO DOMOVINO.

Državni department v Washingtonu poroča sledeče: Osebam, ki potujejo z ameriškim potnim listom v vzhodno Evropo skozi Švico, se utegne prav verjetno zgoditi, da jih švicarske vojne oblasti zadržijo v Bazelu, dokler se ne nabere zadostno število ljudi (okoli 1000 aseb), da napolnijo vlak. Dovoljuje se o nim, ki hočejo, da se tekoma tega čakanja nastanejo po hotelih v Bazelu, ali na svoje lastne stroške. Ostali smejo spati na kolodvoru pod vojaško stražo.

Poslanstvo države S. H. S. in generalni konzulat SHS sta poslala uredništvu "Glasila" sledeče svarilo za objavo: "Naši državljani, (Jugoslovani) ki potujejo v staro domovino po francoski črti, naj NE kupujejo kart že tukaj v Ameriki tudi za francoske železnice ampak samo iz New Yorka do francoskih pristanišč.

To navodilo je prejelo poslanstvo SHS v Washingtonu od jugoslovanskega poslanika v Parizu z opombo, da naj se vsi jugoslovanski potniki po istem ravnaajo.

Uvedba verouka v ljudski šoli.

V Evanstonu, predmestju Chicaga se je pričelo večeraj prvič s podučevanjem krščanskega nauka na tamošnjih ljudskih šolah. Pouk se pričene jutraj ob četrti čez 8 uro in je neprisljen. To je prvi slučaj, da se v kaki javni šoli države Ill. učijo učenci tudi verouka.

V kolikor znano, so izdelali tudi delegatje konstitucionalne konvencije v Springfieldu zakonsko predlogo, da naj bi se po vseh ljudskih šolah vršilo gotove ure v tednu čitanje sv. pisma, oziroma podučevanje krščanskega nauka. — Naši svobodomislelci gotovo ne bodo s to novo postavo zadovoljni. — Mi smatramo poučevanje verouka tudi po ljudskih šolah jako potrebnim. Saj je celo pokojni George Washington trdil, da država brez morale ne more obstajati; morale brez vere in strahu božjega si pa sploh misliti ne moremo.

Sibirsko vreme na letošnjo Veliko noč.

Ker smo imeli v Chicagu skoro vse dni Velikega tedna izredno pomladansko vreme se je vsakdo veselil velikonočne nedelje, pred vsem ženski svet z novimi letnimi slavniki ter oblekami. — Pa varali smo se. Na Veliko soboto popoldne je pričelo tako snežiti, kakor za Božič. Tako grdo vreme, spojeno s pravim "blizzardom" smo imeli tudi vso velikonočno nedeljo. Po nekaterih krajih je veter nanesel več čevljev nezaželenega snega. Skrajno grdo vreme je vplivalo, da je ostalo ljudstvo doma v gorkih sobah, kdor je pa počel že preje odstraniti, mu je bilo žal. Zares, tako mrzle in zasnežene Velike noči ne pomnimo Chicažani že dolgo vrsto let.

Dar newyorških trgovcev bednim otrokom na Dunaju.

New York, 4. aprila. — Newyorški ameriški trgovci so zbrali skupaj 3 milijone kron in poslali iste dunajskemu županu za ameriško zavetišče za bedne otroke. Temu dobroduelnemu gibanju načeljuje tukaj bivši ameriški poslanik za Avstrijo Penfield.

Odprite srce, odprite roke, in pomagajte po zmognosti vojnim sirotam v starem kraju!

Mirovna predloga zopet v kongresu.

Washington, 4. aprila. — Borba za formalen preklie vojnega stanja med Združenimi državami in Nemčijo pride pred kongresno zbornico zopet tekoči teden na dnevni red. Tozadevna resolucija bo prečitana že v četrtek, dne 8. t. m., glasovanje za isto se pa vrši v petek. Republikanski kongresniki so trdno prepričani, da bo ta važna predloga prodira, med tem ko demokratje odločno zatrjujejo, da jo bo predsednik Wilson vetiral. Ako pride od tega se bo za navedeno resolucijo ponovno glasovalo v obeh zbornicah in če bo ista sprejeta z dvotretinsko večino, postane pravomočna navzlic predsednikovega "vetiranja". Pristaši predsednika Wilsona ali demokratje so zoper to resolucijo, med tem ko jo republikanci vsestransko odobravajo.

Čemu je moral bivši državni tajnik Lansing odstopiti?

Washington, 4. aprila. — Člani odseka obeh zbornic so prišli šele te dni na sled pravemu vzroku, čemu je moral bivši državni tajnik Robert Lansing resignirati. Lansing je namreč zahteval od predsednika popolno preosnovno sedanjega državnega departmeta, ki pa Wilsonu ni bilo po volji.

Ugodno poročilo; državni dolg znatno znižan.

Washington, 2. aprila. — Zakladniški oddelek poroča, da se je tekoči državni dolg Združenih držav v pretečenem mesecu znižal za celih \$705,660,000, ali za dvakrat toliko; kot eden izmed prejšnjih mesecev. Skupni naš državni dolg znaša sedaj \$24,698,000,000 (nad 24 in pol milijard.)

Zračna pošta med New Yorkom in San Franciscom.

Washington, 2. aprila. — Hišni konferenčni odsek za poštne zadeve je danes odobril priporočilo senatne zbornice za uvedbo zračne pošte med New Yorkom — via Chicago in Omaha — do San Franciscosa. V to svrhu je vlada določila \$1,250,000.

Trupla ameriških vojakov bodo prepeljana iz Francije.

Washington, D. C. — Med vlado Združenih držav in Francije se je dosegel sporazum za prevoz trupel v Franciji padlih ameriških vojakov. S prevozom se bo pričelo takoj, ko bodo vse naredbe ter priprave dovršene.

Vseh skupaj je na Francoskem pokopanih okrog 70,000 Amerikancev; od teh jih bodo prepeljali domov 50,000; ostali bodo pa počivali na večjih francoskih vojaških pokopališčih ter bo imel oskrbo teh grobov ameriški vojni department.

Povišanje cen Pullmanovih železniških listkov.

Washington, D. C. — Meddržavna trgovska komisija je določila Pullmanovi družbi 20 odst. povišanje cen pri železniških listkih v Pullmanovih vagonih. Ta naredba stoji tekom 1 meseca v veljavo.

Draginja doklada za poštne uslužbence.

Washington, D. C. — Uradni buletin naznanja, da bodo dobivali še zanaprej vsi poštni uslužbeneci po \$240.— draginjske doklade na leto, kakor za časa minule vojne.

Spominjajte se nesrečnih vojnih sirot v stari domovini!

PRESEDNIK WILSON ZMAGAL V REŠKEM SPORU.

Italijanska vlada obvestila o tem Gabriela D'Annunzia.

Trst, 1. aprila. — Italijanska vlada je danes obvestila Gabriela D'Annunzia, v Reki, da bo morala Italija sprejeti Wilsonov načrt v zadevi rešitve reškega vprašanja. V to svrhu je ministrski predsednik Nitti poslal svojega posebnega sluga k D'Annunziju v Reko s tem poročilom.

Kmalu zatem se je vršilo v Reki posebno zborovanje Annunzijevega pristojstva pod predsedstvom Alceste de Ambrisa, načelnika D'Annunzijevega kabineta, ki je proglasil Reko za neodvisno državo. Ambris je smatral to proglašenje za edino rešitev vprašanja Reke, da se bo na ta način obvarovalo italijansko lice mesta in Annunzijeve ambicije.

Jugoslovani zavzeli važno postojanko pri Skadru.

Pariz, 30. marca. — Jugoslovanske čete so zavzele in zasedle Tarabos, važno albansko gorsko postojanko, ki je ključ do Skadra. Pristanišče Skadra so nedavno okupirale italijanske čete.

Tarabos leži v gorskem prelazu, odkoder se lahko uspešno strelja na Skader. Jugoslovani so to postojanko že utrdili z močnimi baterijami tako, da Italijani ne bodo mogli nikdar zavzeti Skadra.

Zajedno se sепkaj poroča, da so te dni poslali Jugoslovani protest predsedniku Wilsonu v zadevi okupacije skadskega pristanišča od strani Italijanov.

Seja kronskega sveta v Belgradu.

Belgrad, 3. aprila. — Na 7. aprila je sklican v kraljevi palači kronski svet pod predsedstvom regenta Aleksandra. Na to sejo so bili pozvani vsi voditelji strank in zastopniki iz okupiranih krajev. Ministrski predsednik bo pri tej priliki razložil kritični položaj glede jadranskega vprašanja; morda pride pri tej priliki do sporazuma? Jugoslovanska vlada se noče na noben način spuščati v pogajanje naravnost z Italijo, ampak bo skušala doseči kak sporazum na ta način.

Dar za osnivanje knjižnice v Belgradu.

Washington, D. C. — Poslanstvo države SHS, naznanja, da je Carnegiejeva ustanova za mednarodni mir darovala sto tisoč dolarjev za ustanovitev knjižnice v Belgradu. Načrti za knjižnico so že izdelani in gradnja se kmalu prične.

Papež odlikoval ameriškega admirala.

Washington, 4. aprila. — V katoliški katedrali v Baltimore bo prihodnjo nedeljo kardinal Gibbons na slovesen način pripel admirala W. S. Bensona viteški križec sv. Gregorija Velikega, s katerim je papež Benedikt XV. odlikoval tega admirala za njegov krščansko dobro delo tekom minule vojne.

Papežev nuncij dospel v Belgrad.

Belgrad, 28. marca. — (Po ur. biroju SHS v Washingtonu.) — Monsignor Serubini, apostolski nuncij kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev, je sinoči dospel v Belgrad.

Sto kron, — \$1.00; to skromen je dar. Delite dobrote, za vojne sirote!

Chicago, tretje največje na svetu.

Na podlagi zadnjega uradnega ljudskega štetja znaša skupno število prebivalstva naše osrednje zapadne metropole 2,884,827 ali za 32 odstotkov več, kot je štele mesto Chicago leta 1910.

Pomembno je pri tem, da je to mesto tekom 87 let svojega obstanka tako rapidno narastlo. Leta 1833 je bila to še mala naselbina, broječa 350 duš; tedaj je znašalo površje Chicaga samo 2 in pol štir. milj, danes pa znaša isto 191 štir. milj.

Kakor običajno, tako oblasti tudi letos niso pravilno poslovale pri tem štetju v zadevi sestave raznih narodnosti našega mesta. Iz doli navedene tabelice razvidimo, da niti Slovenci, niti Jugoslovani ne živijo v Chicagu, ker ni jednega izkazanege. Morda so nas prištel med Avstrijce? To je skrajna površnost, preziranje in atentat na naš narod. Treba bo glede tega ukrepani energične korake na pristojnem mestu.

List "Herald Examiner" poroča od dne 26. marca da živi v Chicagu:

Amerikancev, belih 940.452 (32.6 odst.); Nemcev 403.785 (14 odst.); Poljakov 288.482 (10 odst.); Rusov 201.837 (7 odst.); Ircev 173.089 (6 odst.); zamorec 144.241 (5 odst.); Švedov 129.817 (4.5 odst.); Čehov 118.277 (4.1 odst.); Italijanov 86.544 (3 odst.); Norvežanov 72.120 (2.5 odst.); Avstrijcev? 57.696 (2 odst.!!); Ogrov 57.696 (2 odst.); Litvinec 46.157 (1.6 odst.); Angležev 43.272 (1.5 odst.); Kanadecov 43.272?? (1.5 odst.); Danecv 28.848 (1 odst.); Skotov 25,963 9.0 odst.); Holandcev 23,078 (0.8 odst.); Slovencev ???

Nove uradne ure v chikaških bankah.

Vse chikaške banke, ki so v "clearing" zvezi bodo uvedle s prihodnjim ponedeljkom 12. t. m. nove uradne ure na podlagi polletnega skrajšanege časa in po načinu mesta New York. Banke bodo odprte že ob 9. uri zjutraj, namesto ob 10th, zaprte pa ob dveh, namesto ob 3. uri.

Zaeno je Trgovska zbornica predložila občinskemu svetu peticijo s 100.000 podpisi, da naj mesto Chicago tudi letošnje poletje pomakne kazalec za eno uro naprej, da se s tem prištedi nekaj na svitlobi. Mnogo tovarnarjev je za to zopetno uvedbo, samo bližnji farmerji iste ne odobravajo.

Iz Rima v New York po zraku.

New York, 3. aprila. — S parnikom "Giuseppe Verdi" je dospel danes sепkaj znani italijanski avijatik in izumitelj Gianni Caproni. Napram časniskim poročevalcem se je navedenec izjavil, da bo že v doglednem času otvorenja zračna poštna in potniška zveza med Rimom in New Yorkom. Caproni je izdelal načrt za gradbo orjaškega aeroplana, (sistem Caproni) ki bo opravljal to službo. Vsak izmed teh orjaških aeroplanov bo imel po osem Liberty motorjev v skupni množini 3200 konjskih sil. Na tem aeroplanu bo prostora za sto potnikov in 5 pilotov.

Prijateljica piva še po smrti.

New York 3. aprila. — Pri brooklyuskem zapuščenem sodišču je bila danes odprta oporoča nedavno umrle Mrs Margaret Apman iz Middle Village, L. I. Pokojnica je v oporoki določila, da naj se iz njene zapuščine pogosti sorodnike in pogrebce v neki gostilni z dobrim prigrizkom, kavo in pivom.

Ne pozabite nesrečnih vojnih sirot v stari domovini!

NELOJALNI SOCIALISTIČNI ČLANI NEWYORSKE ZAKONODAJE IZKLJUČENI.

Hud udarec za socialiste.

Albany, N. Y. 1. aprila. — Danes je bila zaključena senačna, več tednov trajajoča obravnava peterih socialističnih članov newyorške zakonodaje s tem, da so vsi izgnani iz te zbornice. Prizadeti so: Louis Waldman, Avgust Claessens, Charles Solomton, Samuel A. DeWitt in Samuel Orr, vsi iz mesta New York. Debatiranje, borba in glasovanje za izključenje teh nedobrodošlih zastopnikov ljudstva je trajalo 24 ur, kojeja so se vdeležili vsi člani newyorške legislature. Za Waldmanovo izključenje je bilo oddanih 116 glasov, proti pa 28; za Claessensa 116, proti 28; istotako tudi za Solomona; De Witt in Orr sta bila izključena z 89 proti 20 glasovi; vsem tem se je dokazala neulojalnost.

Ker se je vršilo izključenje dne 31. marca že čez polnoč, ne bo posebnih volitev za nadomestitev teh socialističnih članov newyorške zakonodaje, dasiravno navedenci napovedujejo svojo zopetno kandidaturo.

Neki član newyorške legislature ima izdelan zakonski načrt na podlagi katerega se bo sploh socializem zabranjevalo zastopništvo v tej zbornici.

Primarne predsedniške volitve v Michiganu.

Detroit, Mich. 6. aprila ob 2:45 zjutraj. — Pri danes, tu se vršečih primarnih predsedniških volitvah je dobil dosedaj republik. senator Johnson, drž Cal. v 875 precinktih 65,965 glasov; njegov nasprotnik gen. Wood pa 41,744. Ker manjka poročilo še iz 1546 volilnih okrajev, je upati, da bo Johnson zmagal s kakimi 70,000 glasovi večine. Republikanski predsedniški kandidatje Lowden, Pershing, Simpson in Poindexter so ostali pri tem glasovanju v veliki manjšini; isto tako tudi demokratje: Hoover, Edwards, Mc Adoo, Bryan in Palmer.

Razkošni Amerikanci.

New York, 2. aprila. — V svojem zadnjem uradnem izvestju poroča Byron R. Newton, da lastujejo sedaj ameriški bogatini skoro dve tretjini dragocennih kamenov, kar jih je na svetu. Meseca marca se je plačalo pri uvozu biserov, draguljev in zlahtnih kamnov \$22,281,878 carine, kar prekaša vse dosedanje rekorde.

Japonska utrjuje pacifiško otočje.

Washington, 1. aprila. — Senatnemu mornaričnemu odseku je prišlo na uho na podlagi informacij, da so pričeli Japonci utrjevati več pacifiških otokov, katere jim je mirovna konferenca prisodila in sicer: Carolinske, Mariana in Marshalske otoke. V bližini japonskega obrežja na nasprotni strani delajo Japonci jednako močno utrbo ki bodo podobna Gibraltarju. Istotako gradi Japonska številno novih bojnih ladij ter aeroplanov.

Mesto brez konj.

Nedavno je občinski svet mesta Denver, Colo., sprejel zakonski načrt, da se ne bo smelo po 1. januarju 1925 več imeti konj v tem mestu. Slična prepoved bo uveljavljena tudi za govejo živino, ovce in svinje.

Ameriški Slovenci in Slovenke! Spominjajte se pri raznih prilikah vojnih sirot na Slovenskem! Vsak cent dobrodošel!

Žanikana vest o razporokah v Avstriji.

Začetkom februarja t. l. so prišli razni ameriški listi senačno brzovjavko z Dunaja, da bo sv. Stolica v Rimu katoličanom v Avstriji dovoljevala ločitev zakona in razporoke. To neverjetno vest je iztrosila v javnost znana protiverska Havas časniskarska agentura s posredovanjem "The Associated Press."

Katoliški tednik "The New World", glasilo chikaške nadškofije prinaša na prvi strani št. 38 od dne 19. marca obširno poročilo o tej zadevi ter pravi, da je ona vest popolnoma iz trte zvita ter neresnična.

Velikonočni dar Ameriškega Rdečega križa bednim Dunajčanom.

Dunaj, 5. aprila. — Za velikonočne praznike je Ameriški Rdeči Križ obdaril 4 tisoč bednih Dunajčanov, ki so se nedavno vrnili domov iz vojnega ujetništva in ki nimajo nikakega stanovanja. Vsakdo izmed teh je dobil porcijo sladkorja, kave kakao, mesa in peciva. Otrokom se je delilo čokolado in kondenzirano mleko. Poleg tega so dobili dunajski rezevi 2400 parov čevljev, 1000 vrhnih plaščev za ženske, 2000 odej in 2000 parov nogavice.

Tirolska postane samostojna država.

Dunaj, 3. aprila. — V tukajšnjih političnih krogih se širijo vesti, da namerava Italija pretvoriti vso Tirolsko kot obmejno obrambno državo od Nemčije. V to svrhu bo Tirolska pod svojo lastno upravo in samostojna, pač pa pod zaščito Italije.

Nemiri v Jeruzalemu na Velikonočno nedeljo.

Jeruzalem, 5. aprila. Pri večeraj, na Velikonočno nedeljo, se tukaj vršečih nemirih je bilo več, ali manj ranjenih 188 oseb. Nemirje je zadušilo angleško vojaštvo, ki ima sedaj kontrolo nad večim mestom v svoji oblasti. Carigrad, 5. aprila. — V bejrut, Sirija je dospelo več ameriških torpednih rušiccev da poizvejo o podobnostih ameriške dobrodelnice ekspedicije v Anatoliji in Siriji, od katere ni ničesar slišati že več tednov.

Bivši pruski princ oproščen zaporu in izgnan iz Berlinu.

Berlin, 2. aprila. — Princ Joachim Albrecht, bratranec bivšega nemškega cesarja je bil danes izpuščen na prosto iz Moabit zapore, kjer je prebil več tednov vsled javne žalitve francoske komisije v hotelu Adlon. Zajedno se je princu prepovedalo bivanje v Berlinu.

Poljaki zavrnili mirovne ponudbe boljševikov.

Varšava, 2. aprila. — Poljska vlada je odločno odklonila ponudbo sovjetske Rusije za uvedbo premirja na celi fronti, kjer se vrše se vedno vpadni in boji. Rusi so zahtevali, da naj se vrši mirovna konferenca v Estoniji; Poljaki so pa za mesto Borisov.

Srbi retirali angleškega emisarja.

Pariz, 3. aprila. — Tu živčemu bivšemu črnogorskemu kralju Nikiti se poroča iz Cetinju, da so Srbi te dni retirali angleškega emisarja grofa de Salis, ki je volunil v Črni gori za angleško vlado. Grof Salis je bil svoječasno angleški poslanik v Črni Gori ter skrajno nasproten Srbiji.

Ali ste že kaj prispevali za naše vojne sirote v stari domovini? Usmilite se jih!

DRUŠTVENA NAZANILA IN DOPISL

VABILO NA VESELICO.

Is urada dr. Mar. C. Spoč. št. 80, So. Chicago, Ill. Kakor znano, je nameravalo naše društvo prirediti svojo veselico na Velikonočno nedeljo svetem Ker je bilo pa ta dan izredno slabo vreme (snežni vihar), se ni zamogla ta veselica vršiti.

Vsem cenjenim članicam našega društva, članstvu drugih sobratskih društev, rojakom in rojakinjam iz South Chicagoa naznanjam, da se bo vršila naša veselica s plesom prihodnjo soboto dne 10. aprila t. l. zvečer ob pol 8. uri v znani Medoshevi dvorani. Ker je čisti prebitok te prireditve namenjen v korist naše društvene blaginje, se nadejamo vsestranske in obilne udeležbe.

Na veselo svidenje torej dne 10. aprila v Medoshevi dvorani! S sestrskim pozdravom URSULA KUČIČ, predsednica.

NAZANILLO.

Vsem članom društva sv. Roka št. 113 Denver, Colo. poročam, da je imelo to društvo svojo velikoonočno spoved in sv. obhajilo v nedeljo, dne 21. marca, česar se je nas udeležilo precejšnje število članov; ali lahko bi jih bilo še več; vzroka k temu ne razujem. Torej prosim in opozarjam vse

Pozdravljam vse sobrate in sestestre naše dične Jednote. Margareta Bišal, tajnica.

NAZANILLO.

Is urada tajnika dr. sv. Mihaela št. 163 Pittsburgh, Pa.

Članom našega društva naznanjam, da se bliža prva trimesečna ali četrt letna seja, ki se vrši dne 11. aprila. Prosim vas, da pridete vsi na to sejo, kjer se bo prečital 3 mesečni račun (izvešče); videli boste koliko znaša društveno imetje, da ne boste kasneje vpraševali enega in drugega.

Istotako opominjam vse bližnje ter oddaljene člane, da bi bolj redno plačevali svoje asesmente, drugače bo vsakdo zuspendiran tekom 2 mesecev; naj si potem vsakdo sam krivdo pripiše; vsi znate, da sleherni član za časa suspendacije izgubi vse pravice do podpore ter posmrtnine ako ga nesreča zadene. Bodite torej opreznji!

Dalje prosim, da bi vsak član pripeljal po enega novega člana v naše dično društvo. Agitirajte za društvo in našo slavno Jednoto. Je v naši naselbini še nekaj takih rojakov, ki niso nikjer zavarovani. Pregovorite jih za pristop v naše društvo sv. Mihaela

NOVA SLOVENSKO-HRVATSKA CERKEV V DENVER, COLO.

one, kateri še niso opravili svoje velikoonočne dolžnosti, da to store v določenem času, ker zdaj se ne more nihče izgovarjati na ta, ali oni način — saj imamo svoje cerkve. In akoravno še nimamo za stalno svojega duhovnika tukaj, saj nas obišče Rev. Cyril Zupan iz Pueblo, Colo., vsako drugo nedeljo v mesecu, tako da sedaj ne bo več nobenega izgovora, in ako zadenejo katerega tozadnevne posledice, naj si krivdo sam sebi pripiše. Resnica je, da imamo še cela dva meseca časa. Ali dragi mi bratje! Čas hitro beži, torej ne odlašajte!

Dalje poročam, da bomo imeli v naši naselbini tretjo nedeljo t. m. dne 18. aprila, veliko slovesno blagoslovljenje naše nove slovensko-hrvatske cerkve Sv. Rožnega Venca, ki je kras ter ponos vsemu slovenskemu in hrvatskemu narodu v Denverju ter okolici. Ker bo ta dan velpomemben za našo naselbino ter okolico, zato je treba napeti vse sile in moči, da se postreže narodu, ki je povabljen, ozirom ki bo prišel dne 18. aprila skupaj. Povabljeni so vsa slovenska, hrvatska in poljska društva, kakor tudi razna druga katoliška društva. Na čelu te velike parade bo igrala slovenska godba; pri tej slavnosti bo nastopilo tudi znano pevsko društvo "Prešeren" iz Pueblo, Colo., za kar se mu že vnaprej iskreno zahvaljujemo. Torej vsi na plan dne 18. aprila! Vse, — staro in mlado! Vsakdo nam dobrodošel posebno vabimo tudi one, ki morda še niso z nami. Upam, da ne bo nobenega rojaka, ki bi se ne udeležil te slavnosti, pa bodisi že Slovenec, ali Hrvat.

Joe Erjavec, tajnik.

NAZANILLO.

Naznanjam vsem članicam našega društva, da bomo imele velikoonočno skupno sv. obhajilo na Belo nedeljo, to je dne 11. aprila pri osmi sv. maši. Sklenjeno je bilo, da se morajo vse članice udeležiti, kakor se to spodobi vsakemu katoliškemu društvu.

NAZANILLO.

Is urada društva sv. Veronike št. 115 Kansas City, Kans.

Naznanjam vsem članicam našega društva, da bomo imele velikoonočno skupno sv. obhajilo na Belo nedeljo, to je dne 11. aprila pri osmi sv. maši. Sklenjeno je bilo, da se morajo vse članice udeležiti, kakor se to spodobi vsakemu katoliškemu društvu.

New Duluth, Minn.

Spoštovani sobrat urednik: — Zopet Vas nadlegujem, da bi mi malo prostora odmerili v našem cenj. "Glasilu". Ne bi Vas nadlegoval, da nimam nekaj zanimivega za javnost.

Kakor so se povsod katoličani pripravljali na velikoonočne praznike, da bi primerno obhajali vstajenje Gospodovo, tako se je to letos vršilo osobito tudi v naši naselbini. Naš dušni pastir Rev. Pirnat je priredil te dni 40 urno pobožnost z namenom, da lahko vsak vernik opravi svojo velikoonočno dolžnost. Ta pobožnost se je začela na Cvetno nedeljo, dne 30. marca pa zaključila. To lepo pobožnost je vodil naš rojak Rev. Simon Lampe, indijanski misijonar iz Cloquet, Minn. Vse se je vršilo ter zaključilo zelo lepo, tako, da kaj takega še nisem videl ter čul, čeravno imam že 5 križev na hrbtu.

Poleg navedenega misijonarja so bili še trije drugi duhovniki, kojih imel žal ne vem. Tudi na koru smo čuli lepo petje, kakor drugod. Sicer nimamo tukaj Bog ve kaj izbranih pevcev ali pevk; včasih, ob večjih praznikih se oglasi kak Francez ali Irec; ali ta večer se je pa na koru oglasil tudi Rev. Simon Lampe in krasno pel Zahvalno pesem. Ker še nisem čul duhovnika na koru peti, me je ta nastop posebno do srea ganil; vsa čast takemu dušnemu pastirju ki je vnet tudi za lepo cerkveno petje. Rev. Lampe se je res mnogo trudil pri tej pobožnosti, ter je spovedoval, maševal, in pridigoval, poleg tega pa še tako krasno pel na koru ob zaključku. Stem nam je zapustil najlepši spomin na to 40 urno pobožnost v Xowem Duluthu. Bog daj, da bi še večkrat in dolgo vrsto let ta duhovnik zapel bodi si pred oltarjem, ali na koru!

Tudi želim, da bi že kmalo mogel poročati, da je bilo nova misijonarska cerkev Rev. Lampe ta v Cloquetu blagoslovljena, katero je zadnji veliki gozdni požar do cela uničil. Takrat bode ta vrli indijanski misijonar gotovo z velikim občutkom zopet zapel "Te Deum!"

S sobratskim pozdravom do vseh čitateljev "Glasila".

Nick Chernich, član dr. št. 112.

Eveleth, Minn.

Cenjeni g. urednik:

Zopet se moram enkrat oglašiti v vašem listu. Ali boljim se g. urednik, da ne boste vrgli dopisa v koš, ker pišem vedno eno in isto.

Tukaj na Evelethu se vsake mu čudno vidi, od kod da je veter prinesel nekaj spomladanskih dnevoov po tako dolgem trajajočem mrazu. Pa ker se svet tako nekaj čudno suče, morda se je sedaj obrnil, da bomo tudi tukaj, na Evelethu imeli kaj gorkega vremena. Omeniti moram to, kar sem že pred nekaj tedni. Kot je že mogoče znano vsem rojakom po Evelethu in sosednjih naselbinah, da je tukajšnji pevski zbor pod vodstvom Mrs. Mike Preblich nameraval prirediti igro in zabavo, v prid tukajšnje slov. cerkve sv. Družine na pustno nedeljo; ali "influenza" je pa prekrizala not, da se ni moglo storiti. Nekateri rojaki, kateri so že kupili vstopninske listke, so bili nevoljni zaradi tega, ker so mislili, da bodo listki postali nerabljeni; ali obljubili smo jim, da storimo to po Velikinoči. Obljuba dolg dela, to sem že večkrat slišal. Da pa ne bomo dolžni nobenemu nič, smo se pa odločili, da bomo priredili igro in zabavo v nedeljo dne 18. aprila točno ob osmi uri zvečer v našem Auditorium. Zopet vabimo vse rojake iz Eveletha in okolice, kakor tudi vse rojake iz sosednjih naselbin, da se gotovo v velikem številu udeležite te zabave; nobenemu ne bode žal za čas, katerega bo prebil v Auditoriumu ker bode veliko smeha in kratkega časa; po vseh teh zabavah se bodo lahko nasitili prazni želodeci, potem bomo pa poskočili, da bo vse v zraku, samo noge bodo na tleh. Torej na svidenje vsi, stari in mladi dne 18. aprila v Eveleth Auditorium.

Pozdrav vsem rojakom širom Amerike, tebi Glasilo K. S. K. J. pa želim veliko napredka.

Evelethčan.

Geslo K. S. K. J. je: Vse za vero, dom in narod! Sloga. — Bratstvo. — Pomoč. —

Pok. sobr. Math J. Dullerju v spomin

POVODOM DRUGE OBLETNICE NJEGOVE SMRTI.

Kdo izmed chicaških Slovencev ni poznal nadebudnega, čvrstega, korenjaškega in prijaznega Dullerjevega Matička! Dasiravno je nosil še kratke hlače, se je kmalu po izbruhu vojne zbudila tudi v njegovem sreju želja pomagati svoji domovini. Komaj 14 letni Matiček, član Mladinskega oddelka dr. Mar. Pomagaj K. S. K. J. št. 78 je težko pregovoril svoje stariše, da mu niso zabranili vstopa kot prostovoljec pri U. S. mornarici. Spolnila se mu je končno iskrena želja, da je zamejnjal kratke hlače z dolgimi in širokimi hlačami ameriškega mornarja. Nekaj časa se je vezbal v Great Lakes Station blizu Chicagoa, kakar je bil pridelen bojni ladji "Annapolis", ki je opravljala svojo službo v mehikem vodstvu pri Tampico. Dne 5. aprila 1918 je bil pa ondi ubit v službi in kesneje pripeljan v Chicago.

Kako družaben, odkritosrčen in vesten je bil ta slovenski mladenič v službi, nam priča pismo poveljnika one bojne ladje, katero je pisal kasneje starišem pokojnika v Chicago in pisma njegovih tovarišev.

Pok. sobrat Mathew J. Duller.

Da so tega junaškega mladeniča v resnici čislali vsi njegovi tovariši nam dokazuje tudi dejstvo, ker so le ti zložili skupaj lepo svoto za nagrobni kamen, kateri je bil lansko jesen postavljen na pokopališču v Summit, Ill., kjer počiva — v domači, rojstni grudi.

Mrs. Matilda Duller, mati pokojnega Matička, ki je že več let predsednica dr. Mar. Pom. št. 78 nam je izročila sliko njegovega groba, oziroma sliko, tega kamna, kojo prinašamo danes na tem mestu, v spomin na drugo obletnico njegove smrti.

Kamen je krasno izklesano delo iz marmorja. Kakor vidite, ima na levi strani izklesano poševni križ, na desni pa znak mornarjev s sidrom. Pod istim je napis:

Nagrobni kamen Math. J. Duller-ja.

"Erected by the boys of the U. S. S. Annapolis in memory of Mathew John Duller

who died in the service of the Country at Tampico, Mexico April 5. 1918 Aged 15 years 8 months. Rest in Peace.

V slovenskem prevodu:

Postavili fantje U. S. bojne ladje "Annapolis" v spomin na Mathew John Duller-ja

ki je umrl v službi za domovino v Tampico, Mehika dne 5. aprila 1918 star 15 let in 8 mesecev.

Počivaj v miru!

Ta spomenik bo pričal še poznim Amerikancem, tako tudi našim potomcem, da je dalo chicaško mesto (naša slovenska naselbina) gotovo najmlajšega vojaka-prostovoljca za ameriško mornarico v svetovni vojni. Dasiravno še v solskih letih, se je šel borit za domovino, ali za dosego svetovne demokracije. Izmed milijonskega števila ameriških bojevnikov v tej vojni, je bil nedvomno naš Mathew Duller najmlajši, pa tudi najboljši pogumen. Zato je državni vojni department zahteval tudi njegovo sliko, katero bodo obesili v vojnem muzeju v vrsto junakov.

Izmed peterih zlatih zvezd, katero nosi Službena zastava v glaynem uradu K. S. K. J. in v uredništvu "Glasila", znači prva zvezda našega rojaka pok. sobrata Matička Duller-ja, člana Mladinskega oddelka št. 78 v Chicago. Njegovo ime, bo ostalo torej za vedno zapisano v analih naše podporne organizacije. Bodi mu ohranjena čast in slava!

Uredništvo "Glasila" poklanja te skromne vrstice temu mlademu našemu pok. sobratu v spomin na njegovo drugo obletnico smrti (5. aprila 1918) v nadi, da bodo te vrstice saj deloma potolažile njegove še vedno žalujoče stariše. R. I. P.

Prošnja.

Kje so naši starokrajski zvonovi?

Zdolej podpisani kličemo in prosimo vse za pomoč, posebno ameriške rojake iz vasi Zilje na Dolenjskem. Čujte glas in usluškite prošnjo naših rojakov onstran oceana.

Kakor znano, je minula vojna povzročila toliko žalosti, kot še nobena druga. Ni bilo, zadosti da so naši bratje kri orelivali, ampak nazadnje je vojna sila še vse zvonove pograbila in vzela. Tako ima naša kapela sv. Antona v vasi Zilje na Dolenjskem samo en mali zvon, dva, ta velika sta šla za topove. Ali ni bil to tudi veliki udarec za naše rojake, ker zvonovi so bili v veliko veselje ljudstvu v stari domovini. Ko so se oglasili zvonovi kapele sv. Antona v Ziljah, se je čulo 2 ure na okrog njih glas; toda zdaj ni več tega zvonjenja, ker je zvonik skoraj prazen. Ali naj pustimo cerkev brez zvonika? Pomislimo malo na velikansko delo naših očetov ter mater, ki so s trdom zgradili krasen tempelj božji na onem visokem hribu; morali so nositi kamenje na glavah, ter vodo potrebno pri zidanju. To so delali, da so svojim potomcem postavili trajen spomenik, katerega bi morali mi lepšati in čuvati.

Tukaj v naši naselbini v Pittsburghu, Pa., smo se zavzeli podpisani na prošnjo naših rojakov v stari domovini nabirati deneske za nove zvonove. Začeli smo s kolekto dne 7. marca in hvala Bogu, rojaki nam grede zelo na roke, osobito oni iz vasi Zilje na Dolenjskem. Eni dajejo kar po

pojde za nove zvonove. Torej rojaki na noge! Pomoč je nujna. Ali boš cenj, rojak (nja) tudi ti kaj prispeval (a)? da boš zapisal v zlato spominsko knjigo cerkve sv. Antona? kjer se bo tudi v tvoj namen ondi glasil zvon in pel slavo Bogu ter Mariji, kakor se je glasil pred leti nazaj.

Kdor hoče zvedeti o tem kaj več pojasnila, naj se obrne osebno, ali pisмено na zdolej navedeni naslov.

Apeliramo k sklepu še enkrat na naše domačine širom Amerike, da k temu kaj pripomorete; vedite, da brez pomoči nas (Amerikancev) ne bodo imeli pri sv. Antonu nikdar novih zvonov. Z rojaškim pozdravom

Frank Zalec, Marko Čadonič, Mihael Jaketič, Mihael Zugelj,

Pisma in darove prejema Mihael Zugelj, 5117 Butler St. Pittsburgh, Pa.

ŽENSKES PRISTOPAJTE K PODP. DRUŠTVOM!

Čuli smo že iz ust kake čudne modrijanke sledeče besede: 'Kaj meni mar društvo? Saj je moj mož zraven! Za ženske ni treba nikakih društev.' — Tako, prijateljica, le počeni. Ali si naredila z boleznijo in smrtjo kako pogodbo da te ne prijeta nikdar obiskat! Ali boš ti večno živeła!

Dosti je razlogov in vzrokov, s katerimi lahko dokažemo, da je podporná organizacija za žensko (mater) ravno tako potrebna, kakor za moškega (očeta).

Star pregovor nam veli, da pridna gospodinja tri vogale pri hiši podpira, gospodar pa samo enega. Ako nima torej hiša zadostne opore, jo lahko vsak vihar podre.

Ako umrje gospodinja, bo pustila za sabo ravno tako visoke račune zdravnika, bolnišnice, lekarne, pogrebника itd. kakor moški. Ako zapušča žena kaj otrok, so isti prepuščeni njenemu možu (očetu) v oskrbo. Moški dva do trikrat težje vzgaja deco, kot matere, ne samo v duševnem, ampak tudi v finančnem oziru. Le vprašajte kakega omlovanja vrednega vdoveca s številno družino; ta vam bo to potrdil. Pri vzgoji otrok ima 2krat (toliko) stroškov kot pa za časa pokojne žene. Nobena ženska naj bi se torej ne branila stopiti v podp. društvo. Ako je zavarovana tudi ona, so vsled tega vsi glavni stebri pri družini obdani z zaščito ali varnostno ograjo. In če ima morebitna vdova kaj otrok, je zopet njena materinska dolžnost, da je tudi ona zavarovana za slučaj nezgode, ali smrti. Ženske, pristopajte torej k podpornim društvom!

KAJ SEM JAZ?

Jaz sem podlaga vse trgovine, podlaga vsega napredka. Jaz sem oče ženialnosti. Jaz sem sol, ki daje slast življenju. Jaz sem postavljen temelj vsemu bogastvu v Ameriki, od Rockefellerja nizdol. Mene morate ljubiti, da vam bom naklonil svoj blagoslov in sadve. Jaz učinkujem da je vaše življenje sladko in uspešno. Mladeniča jaz lažje izpopolnim, kakor pa njegovi lastni stariši. Bedaki me sovražijo, modri in previdni pa ljubijo. Jaz sem zastopnik v vsakem hlebu kruha, ki pride iz peči; pri vsakem vlakcu, ki križa kontinent, pa vsakem parniku, ki plove po vodi; z eno besedo: mene najdete povsod. Ves napredek je samo od mene odvisen. Kdo sem jaz? Kaj sem jaz? — Napor ali delo.

Razpis službe.

V službo se sprejme v glavnem uradu K. S. K. J. pisarniški pomočnik ali pomočnica. Zahteva se popolno znanje slovenskega in angleškega jezika v govoru in pisavi. Stenograf ali stenografska imata prednost.

Ponudbe glede dosedanega službovanja in zahtevo plače naj se pošilja na:

Glavni urad K. S. K. Jednote, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Prostoivljne prispevke za vojne sirote v stari domovini sprejema Rev. John Plevnik, 810 N. Chicago St., Joliet, Ill. in uredništvo našega lista. — Ali ste že kaj prispevali v ta namen?

O krščanski izobrazbi.

Čast starišev v božjem zastopništvu.

Iz angleščine prevedel Avg. F. Florjanc.

(Nadaljevanje.)

Sedaj koliko pa imamo življenjskih stanov? Stana ki se bistveno razlikujeta sta samo dva: stan zapovedi in stan evangelijskih nasvetov. V teh dveh jih je namreč mnogo, ki niso bistveno, temveč samo slučajno različni, katere bi lahko nazvali vrste poklicev.

Ta razlika ni povzeta iz človeške breznačajne modrosti, toda direktno iz življenja in iz besed Božjega Odrašenika, kateri je v vseh in za vse stvari nam postal kot vzgledni Učenik. Skozi trideset let je živel v tišem in samotnem kraju mesta Nazareta. Potrebne molitve, vestno spolinjevanje vseh najnaravnostnih tesarskih poslov, nad vse najpopolnejša ubogljivost napram njegovi Materi in njegovemu krušnemu Očetu, to je bil njegov stan; in ta njegov stan je bil najlepša predpoda stan božjih zapovedi, v katerem mu sledi največje število njegovih naslednikov, kristjanov, in enkrat bode prišel oni dan, ko se bomo zedinili v nebesih skupno z njim veselili. Toda že v njegovem dvanajstem letu je on svojevolično zapustil očeta in mater, ter tako pretrgal vezi s katerimi četrta zapoved veže otroka k svojim starišem, da je zamogel na ta način slediti višjemu kliču Nebeškega Očeta. On stem vodi naše nagnjenosti do višje popolnosti, katere smo se dolžni vsi oprijeti. Njegovo javno življenje je pristo vsakih najmanjših zemeljskih vezi. On posveti to življenje edino službi Nebeškega Očeta; On ne išče nobene zemeljske časti, toda ima v obzirju samo višjo slavo Boga in zveličanje njegovih bratov; tako nam On razjasnjuje to popolno življenje bolj natančno in ga podaja onim na ogled, kateri so presunjeni z njegovo ljubeznijo in ljubeznjivostjo, ter zapajo v Njegovo milost, se ne zadovoljujejo le z zapovedi, temveč se tudi s svetim Petrom odzovejo Njegovemu povabilu: "Učenik, sledi ti bodem, koderkoli bodeš šel (Matth. 8, 19.)"

In ne samo v svojem lastnem življenju je odrašenik izrazil to bistveno razliko med stanom zapovedi in stanom višje popolnosti, temveč jo je tudi učil in razlagal mlademu fantu, ko ga je vprašal kakšen stan življenja bi si naj izvolil. "Če hočeš stopiti v večno življenje, mu je rekel Kristus, spolnjevaj Božje zapovedi." Dober mladenič mu je odgovoril: "Vse te sem spolinjeval od rane mladosti, kaj še zdaj potrebujem? Kar je bilo potrebno sem bil storil; držal sem se vedno po božjih zapovedih; ali je še katerega popolnosti višja nad to; po kateri zamorem strmeti?" Jezus mu ljubeznjivo odgovoril: "Če hočeš postati popolen — ker ni ravno potrebno za samo pridobitev večnega življenja, — pojdi — prodaj kar imaš in porazdeli med uboge, in pojdi za menoj."

Potemtakem se nahajata, razveličanje kakor smo videli in se prepričali samo dva bistveno različna stana življenja: stan Božjih zapovedi, katere moramo vsi spolinjevati, če hočemo enkrat zadobiti večno zveličanje, in stan višje popolnosti, za one kateri niso zadovoljni samo s tem, kar je absolutno potrebno, temveč se zraven voljno obvezajo z uboštvo, devištvom in ubogljivostjo, katero nam ponuja evangelij in željno sledijo njihovemu Božjemu voditelju in učniku bolj skupno in popolneje kakor je pa absolutno potrebno da bodo enkrat zamogli stati višje in bližnje Kralja Nebes in zemlje. Stan Božjih zapovedi, navadno rečeno, je stan kristjanov, kateri po Božji veri prebijejo svoje življenje na tem svetu. Stanu popolnosti (zapomnite si dobro stan popolnosti, ne osebne, posamezna popolnost sama) je verski stan Katoliške cerkve, nazivlja se stan, ker v katoliški cerkvi se nekateri starišči, prebijejo z trdnim spolinjevanjem ubogosti, uboštva, čistosti, skromnosti. Med tem dvema stanoma, to je med stanom zapovedi in stanom višje popolnosti,

harmonična zveza, poklic posvetnega duhovna, katerega lahko nazivamo z besedo stan v kolikor sprejme z obljubo prostovoljno devištvom, kakor tudi pokorščino napram svojemu škofu, trden in stalen značaj, ki je višji nego oni božjih zapovedi.

V stanu zapovedi imamo namreč vrste poklicev. Raznovrstni posli in obrti ne spreminjajo na noben način stanu zapovedi; ravno tako tudi ne spreminjajo verski redovi in kongregacije mož, stanu višje popolnosti. Solnce porazdeluje svojo svetlobo v sedem delov. Nebeško solnce za nas popotnike na zemlji je Bog-človek in Njegovo človeško življenje, ravno zategadel, ker je neskončno svet, pada Njega bližje v oči opazovalca v brezštevilnih žarkih, vsi ti žarki vodijo k Njemu, večnemu solncu nebes, kakor je Sv. Janez imel pred očmi Boga človeka v nebesih.

2) Sedaj, če v tem obzirju vprašamo o dolžnostih starišev, kaj so stariši dolžni storiti kar se tiče izbiranja življenjskega stanu njihovih otrok, je samo ob sebi jasno, da stariši nimajo pravice in potemtakem se manj pa dolžnosti — samosvojno odločevati, kajti kakor smo videli je življenjski stan za vsakega posameznega človeka Božja volja, stan katerega Bog kot vesoljni vladar in gospodar vsakega posameznika kakor tudi cele človeške družine odkazuje vsakemu posebej. To izbiranje namreč spada med meje osebne prostosti, katero morajo še celo stariši sami vpoštevati. Sin ali hči morata pri izbiranju življenjskega stanu rešiti to zadevo z Božjo pomočjo sama zase, kajti ona dva sta edina, ki sta Bogu odgovorna za pravo izbiro. Oče in mati nimata pravice reči otroku: "Glej, da si izvoliš ravno ta stan, ali ti se moraš odločiti za stan Božjih zapovedi", ali kakor se navadno sliši med ljudstvom. "Ostani med svetom", ali "Ti moraš v samostan, ti moraš postati duhovnik." Iz tega nepravilnega postopanja zna priti največje zlo in tiranstvo za sina ali hčer. In kakor stariši nimajo oblasti zapovedovati, kakšen stan si naj njihovi otroci izvolijo; ali stan Božjih zapovedi, ali stan višje popolnosti, tako tudi nimajo pravice prepovedovati taisto s sledičimi izrazi: "Zapovedujem ti, da ne ostaneš med svetom, ali glej, da mi ne greš v samostan." To tiranstvo se lahko pokaže na zunanje in v duševnem življenju njihovih otrok; ima različne vrste posledice prihajajoče iz ukazov ali odklonitve njihovega izvoljenega stanu. V vsakem slučaju je to dober dokaz, da stariši ki so postali krivi teh vrst pregreškov, nikakor ne ljubijo s pravo ljubeznijo svojih otrok; ne zaradi Boga, ne zavoljo nebes, toda ono osebno poželjenje in svetovni dobičke jim smrtno pohaja to ljubezen v njihovih srcih, ali če že tega nočejo, pa toliko bolj zamajšuje.

Toda, kaj naj stariši stori? kaj jim je dovoljeno storiti, kar se tiče tega velepomembnega vprašanja njihovih otrok? (Dalje sledi.)

NA POLJANI.

Povest. Spisal Kaaver Meško.

(Nadaljevanje.)

Bolnica se je dvignila v postelji. Zastrmela je v brata, od nje ga so se odvrnile plašne oči proti oknu, kakor da upa in pričakuje, da zagleda ob oknu blede, objokani obraz hčerke, zroč s prosečim pogledom v sobo: "Odpusti, mati. . . Vrni se, dete, vse je odpuščeno. . . A glej, ni je zazrlo oko. Pač pa je videlo v svoji plašnosti in zbeganosti pošastno belo ženo, ki je stopala nje mimo oken in je udarila migogrede s koščen roko po steklu, da je v zdrhtelo in zajčalo. In zajčalo je srce materino v smrtni grozi.

"Odsla je, Andrej, Bog ve, kam pojde, v smrt morda. Hiti za njo, Andrej, pri petih ranah Kristusovih. . ."

Drhteče in z grozo je prosila duša materina, da se je vstrašila dremajočega Katrea in je zaihtela glasno.

"Saj pojdem!" Vesel je bil, da je mogel vrniti dušo. Dušila je tudi njega tajna groza, moreča slutnja, vstala nadadoma v znemirjenem sreju.

Tedaj pa je šlo že daleč dol po hrbtu zavrneno in okupano človeško srce smrti naproti. Nobene druge poti ni videlo več razen poti v smrt. Ni upalo nobenega odpuščanja več razen odpuščanja, s smrtjo kupljenega. Nobene sreče ni pričakovalo več nego sreče v smrti. Po nobenem miru ni hrepenelo več razen po večnem miru, po miru v smrti. Ker zamam vsako drugo hrepenenje, o srce!

Hodila je zdaj naglo, kakor blodeča misel, polagoma zdaj, kakor na smrt utrujena, v večni sen se že pogrezajoča. Šla je, in njeno življenje je šlo z njo; zlati njena mladost z vso srečo in z vsem mirom, blagim in blagoslovljenim.

"Glej, Jerica, kolikokrat si hodila to pot vsa leta od najnežnejše mladosti sem in kako si bila srečna, kako nebeško blažena! Ker n iše bilo greha na vesti!" Spominjala se je, kako je hodila k prvemu svetemu obhajilu, ko ji je kupil stric Andrej, ker mati je bila prerevna, oče pa je počival v grobu že od četrtega leta njenega življenja, belo obleko, krstna botrica pa je poslala lepo pisano obhajilno svečo. . .

Zdaj vam sveti, glejte, da vam sveti tako čistim, dobrim in svetim ob poslednji uri" — je govoril v obhajilnem nagovoru stari župnik. Vsako besedo pomni še. A nji so bile govornje zaman. Nji ne sveti ob zadnji uri! Prevelik je greh, predaleč je zašla duša ob Boga.

Res, velik je greh. Ah, ko bi bila hodila danes tako čista k materi na dom, kakoršna je šla pred leti na starega leta dan s stricem, ki je zapustil zaradi nje in zaradi njene duše Trato, kateri je služil vse življenje in je bil tako tesno zvezan z njo s spomini in s trudom vsega dolgega življenja. Zaradi nje! Tem večji je greh, ker se je žrtvovalo toliko za njo.

Kaj poreče pač stric sedaj? Kaj sramote? Kaj bo mislila Katrea, poreče mati, bolna zaradi njene ki ne umeva še greha? In kaj poreče on. . . on, ki je danes srečen ob drugi in ona ob njem? Ah,

greh je, misliti nanj! Greh je, misliti na mater, tako dobro in slimi. Greh, misliti na Katreo, blago. Le omadežuje jo s temi mislimi. Greh je, misliti na strica, ki je žrtvoval vse za njo. Greh, misliti na Katreo, angela in svetnico. Kamor pogleda, greh! Plačilo za greh, odkup za greh pa je smrt. Smrt! Streslo jo je, a obenem je čutila skoro olajšavo v srcu. A v mislih je vrtalo in kljuvalo.

"Ni druge poti, Jerica! Smrt! Jelena? Kako je poplačal ta — Ali se ne spominjaš starega greh. Ali se s smrtjo?"

Pač, dobro se spominjam, dasi je bila še solarica, ko se je je go-dilo ono žalostno in grozno. Go-stilničar in trgovec na Gbrnj. Pol-jani je bil Jelene. Siromak, ki je prišel v vas s ulico, je postal z leti bogatin. Z zvijačami, s sleparijami in z odrtijo si je nako-pičil bogastvo, to je vedela vsa fara. Ko je izročil posestvo sinu, je odšel nekoč od doma, ne da bi povedal, kam da gre. Pozneje so govorili ljudje, da je šel na dalj-no božjo pot, drugi, da nekam na misijon. Ko se je vrnil — ljud-ska-govorica je trdila tako — je šel naravnost k sinu. "Polovico premoženja bo treba dati nazaj — Ker je prisleparjeno!" — Jaz ali siromakom. — "Zakaj?" — ga nistem prisleparil. Kdor ga je, naj, vrača. — Na kolena je pa-del oče pred sina. "Vrni, daj re-vežem in mi reši dušo!" — Hla-dno se je odvrnil sin v stran. "Ali se vam blede, oče?"

Od tistega dne ni imel starec več miru. Šuhajm, prepadel inz razmršenimi lasmi je postopal po najsamotnejših potih. Odhajal je v gozde nad vasjo navsezgodaj zjutraj, na teš, in je blodil brez miru kakor Kajm, bratomorilec, po šumah ves dan. Zvečer se je priplazil domov slaboten, napol mrtev od gladu. S sklonjenim glavo, sključen v malo tednih kakor od dela osemdeseterih let zgrbljen starec, je stopal po cesti in je govoril sam s seboj nerazumljive besede. Če je zapazil slučajno še ob času človeka, idočega mu naproti, se mu je izognil v velikem oynku ali pa se je obrnil in je zbežal pred njim, tudi pred najboljšim znancem. Ko ga je nagovoril kdo, se je zrdnil in preplašil, ga je pogledal z otlimi, od vročice gorečimi očmi in je ječal:

"Ali ne vidiš, kako teži, kako teži!"

"Kaj teži, Jelene?"

"Greh!"

Šel je po cesti. Deca iz vse vasi so se zgrinjali ob njem in so-hiteli za njim.

"Stric, ali kaj peče?"

Stric so ga zvali sedaj, poprej gospod!

"Peče, peče. . . Gorje, gorim!"

"A kaj peče, stric?"

"Greh, otročiči, greh!"

Ljudje so šli v cerkev. Tudi Jelene se je oblekel praznično. S počasnimi svečanimi koraki je stopal dol proti cerkvi, kamor v letih svoje moči in sreče ni zahajal mnogokrat. Postajali so, ljudje, gledali so z năpetim pričakovanjem. In glej, res Tik pred pragom je obstal, se je zrdnil kakor bi se zdramil nenadoma in proti volji iz lepših sanj, je pogledal plašno, je odmajal z glavo in se je okrenil.

"Ali ne moter, Jelene.?"

"Ne smem. Greh stoji na poti. Vseposodi mu je stal na poti. Težil in pekela ga je, dokler ga ni poplačal. In plačilo za greh je smrt: nekega dne so ga našli obešenega na podstrešju. Seve, na to ni mislil v nesreči in v obupu svojega sreca, da je poplačal greh z novim grehom. Mislila je na to pač Jerica. A nejasno je bilo spoznanje, ker je bilo jasno: plačilo za greh mora biti smrt!

Kako je prišla v vas? Skrb je vedela, ki je šla z njo; vedel je obup, vedel pekoči kes; tiha poletna noč je vedela, ki jo je zagrinjala s sočutnim svojim plašcem; vedela je smrt, ki jo je držala trdno za roko in jo je vodila varno, v določeni smeri — a sama ni vedela in bi ne mogla povedati. Ko je bila v vasi, se je zaved-

la za hip. Vzdrknilo ji je srce, zahrepenelo je z divjo močjo, z žgočim srdom in s kipečo ljubeznijo obenem; videti ga še enkrat! Ob nji, izvoljeni, ga videti! V vsi sreči! A močnejša nego želja njenega sreca je bila roka usode, ki jo je prijela krepkeje, da jo privede sigurno k cilju. Usmiljenost je bila njegova sreča sama s seboj je bila z njo smrt, ki ji je rekla odločno: "Ne! Ogniti se je treba Trate!" Dobro! Nikoli več naj ne stopi njena noga na tla, prokleta od Boga; zato je vsakli-ko iz njih tudi nji prokletstvo.

Daleč v noč se je videlo Trato, jasno razsvetljeno, veselja dom. Daleč v tiho noč se je glasila godba, so se razlegali veseli glasovi. Zaukal je pred njo fant, zapel pesem, od vina, ljubezni in hrepenenja razvnet. Troje, četvero granesov je zapel in je utihnil.

Jerica se je vznemirjala, da jo kdo sreča, jo spozna, jo povpraša, kod in kam da v pozni noči. Zganilo se je v temi za njo, oglašilo se je kakor težak vzdih. Vzdrhtela je. . . "Jezus, že je bolj in jo privede tem preje k cilju, je vstal pred njo nenadoma stric, ki jo zasleduje. . . "Bilo bi pač bolje, če bi ne hodila k njim, v slovo. Varneje bi bilo, če bi jih prosila odpuščanja le od daleč, v srcu samo. . ."

Ozrla se je. Nikogar! Tiho in pokojno sanja noč za njo, tako pokojno, kakor bi ne videla ni mimo ravnokar nje in pridke njene usode.

Na cesti pred Trato je postala nekaj trenutkov. Vsa okna ponesnega doma so bila razsvetljena, v nadstropju in v družinskih sobah. Ob oknih je videla človeške postave in sene, a njih ni mogla spoznati iz daljave. Eno pa je gledala duša jasno; na častnem mestu sedita ona, ženin in nevesta, tesno drug ob drugem. Ljubeče se iščeta roki in se stiskata toplo in vroče, kakor bi se ne nameravali izpustiti nikoli več; hrepenče se pogreza oko v oko, do najskrivnejših globočin; v mislih si govorita lepe tihe besede o skrivnostih in sladkosti ljubezni in se smehljata blaženo, ker dopolnjevo je hrepenenje. . . Nekoč je govoril nji one lepe besede. Ni še brž dolgo, a vendar — neskončna večnost, muke polna. . . Tiho, o srce, mirno, o duša! — lej, ali ne prihaja nekdo črez dvorišče?

(Dalje sledi.)

Poslušaj!

Rabil sem Trinerjev American Elixir of Bitter Wine in Trinerjev Angelica Bitter Tonic v moji družini zočet in zopet in kjer razna zdravila niso pomagala, so ta zdravila dosegla največje uspehe. Vam udana Mrs. M. Thier. To pismo je bilo pisano v Nazareth, Texas, Marca 8. 1920. Tu ni potreba nobene razlage. Ako trpiš na želodcu, Trinerjev American Elixir of Bitter Wine je ravno zdravilo, katero potrebuješ in za pokrepenje svojega zdravlja in po boleznih je Trinerjeva Angelica Bitter Tonic najboljšo zdravilo, kakoršno moreš imeti v svoji hiši. V slučaju prehlajenja in kašlja poskusi Trinerjev Cough Sedative in za revmatizem in neuralgične bolečine, trganje, kupi Trinerjev Ljument! Tvoj lekarnar ali trgovec z zdravili ima vsa Trinerjeva zdravila v zalogi. — Joseph Triner Company, So. Ashland Ave., Chicago, Ill. (Adv.)

NA PRODAJ

je dobrodoča prodajalna z grocerijo in mesom v sredini slovenske naselbine v Jolietu. Za pojasnila vprašate lahko po telefonu: Joliet 4413, ali pa pišite na glavni urad K. S. K. Jednote, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill. (Advertis. 12, 13, 14.)

SESTRE!

All ste zdrave, krasne, veselo kot vam je namenjen dar narave! Ako ne tedaj pišite po naša pojasnila, katere vam pošljemo zastonj, in zapечатeno. JUVITO LABORATORY, Dormont Branch 112, Pittsburgh, Pa.

Zastave, bandera, regalije in zlate znake za društva ter člana K. S. K. J. izdeluje EMIL BACHMAN 2107 S. Hamlin Ave. Chicago, Ill.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim sreem naznanjava prežalostna vest o smrti najune nepozabljene hčerke

Marije Šterk

ki je dne 19. marca t. l. po kratki in mučni boleznii sprevidena s sv. zakramentom poslednjega o-lja zaspala v Gospodu v nežni mladosti, stara osem let.

Ob tej težki uri izgube naše ljubeznive in nepozabljene hčerke si štejeva v dolžnost, da se iz sreca zahvaliva vsem, ki so mama žela na katerikoli način priskočili na pomoč.

Srčna hvala čast g. župniku Rev. John Perše in čast. šolskim sestram za njihovo blago delo ter trud in šolski mladini za darovani krasni vevee svoji tovaršici v zadnji pozdrav. Srčna hvala John-u in Marjeti Bžal za vso njihovo poštvovalnost in trud, posebno zato ker sta bila ves čas od začetka boleznii naše drage hčerke in do konea vedno pri nas in sta nas tolažila, kakor tudi lepa hvala jima za krasne evetlice. Iskrena hvala Josipu Slak in soprogi, dalje gospej Hovey in sestri; gospej J. B. Laschek; gospej W. Miller; Mrs Fitz Patriek in Mrs Me Carriek. Srčna hvala gđc. Mariji Šterk za njeno blago delo.

Se enkrat lepa hvala vsem imenovanim in neimenovanim. Vsemogočni Bog naj Vam stotero poplača!

Tebi pa, nepozabljena, draga hčerka in mila sestrica kličemo: Počivaj v miru. Svetila ti večna luč in prosi za nas Boga v nebeskih višavah!

Priporočamo jo v blag spomin in molitve vsem članom ter članicam Mladinskega oddelka K. S. K. J.

Žalujoči ostali:

Peter in Marija D. Šterk, stariši. Peter; Ana, Helena in Margareta, sestre.

Kansas City, Kans, dne 26. marca 1920.

ZAHVALA.

S tem si štejem podpisana v prijetno dolžnost izraziti tem potom iskreno zahvalo vsem doloznačenim ter drugim našim prijateljem in znancem, ki so mi stali na strani za časa jako nevarne boleznii mojega sopruha, ali ki so nam že na ta, ali oni način pomagali v tej boleznii in so ga hodili obiskovat.

Najiskronejšo in najlepšo zahvalo izrekam predvsem Mir Heleni Kušar za vso njeno poštvovalnost; njenega plemenitega srca ne bom nikdar pozabila. Hvala dalje g. John Kosiček, Mrs. Mimi Novina, Mrs. Antoniji Zupan in Mr Louis Dullerju za obiske in izkazane usluge. Hvala lepa tudi Fathru Kazimirju Zakrajšek, ker je prišel mojega bolanega moža sprevideti že tako pozno v noči. Iskreno zahvalo izrekam tudi vsem enj. mojim tovaršicem (slamnikaricam) trdkre Eiger, ki so — dasiravno so bile na štrajku — nabrale zame ter mi izročile \$50.00 podpore. Bog Vam vsem stotero povrni!

Hvala Bogu, nevarno bolestno stanje mojega moža se obrača že na bolje in upam, da bo kmalu popolnoma okreval.

Vdana in hvaležna Vam: Mrs Jennie Pogačar. 1658 W. 21. Place. Chicago, Ill. dne 29. marca 1920. (Advertis.)

POZOR SLOVENCIM!

Delo dobi več Slovencev (moških) v naši tovarni za izdelovanje in prešanje fonografskih rekorderov v Grafton Wis. Delo je na dan od kosa. Tu je dosti stanovanj in prostorov za board; hiše so obdane z lepimi vrvtovi; v bližini se pa lahko lovi ribe za kratkočasje in zabavo. Zglasite se osebnou, ali pišite na: The New York Recording Laboratories Inc. Grafton, Wis. (Advertis.)

VABILO

Večerno plesno veselico

ki ga priredi Slov. Tamb. in Pevski zbor "LIRA", Chicago, Illinois. Zvezi dvoranai na 19. cesti in Blue Island Ave. (Severozapadni vogal). V SOBOTO, DNE 10. APRILA 1920 Točno ob 8. uri zvečer. Program bo tamburanje, ples in prosta zabava. Vstopnina 35c. Vstopnina za ženske in pijačo bo skrbel ODOBOR. Slovenci in Slovenke iz Chicaga dobrodošli.

GLASILO K. S. K. JEDNOTE

Izhaja vsako sredo.
 Lastnina Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Zvezi s sestrskimi ameriškimi.
 Uredništvo in upravnništvo:
 1951 West 22nd Place, CHICAGO, ILL.
 Telefon: Canal 2487.
 Naročnina:
 Za štano, na leto \$0.96
 Za nečlane 1.50
 Za inozemstvo 2.00
 OFFICIAL ORGAN
 of the
GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION
 of the
UNITED STATES OF AMERICA
 Issued every Wednesday.
 Owned by the Grand Carniolian Slovenian Catholic Union of the United States of America.
 OFFICE:
 1951 West 22nd Place, CHICAGO, ILL.
 Phone: Canal 2487.
 Subscription price:
 For Members, per year \$0.96
 For Nonmembers 1.50
 For Foreign Countries 2.00

Kaj je boljševizem?

(Spisal Frank Crane v "Chicago Daily News".)

Nevarnost boljševizma prihaja od iztoka, in ne od zapada. Tamkaj je najti nedvomno dobro organizirano gibanje med vodji boljševikov na Ruskem, ki širijo boljševiški duh čez mejo: na Kitajsko, v Mandžurijo, na Turško, v Perzijo, Indijo ter v druge iztočne pokrajine. Boljševiški agitatorji imajo gotovo tamkaj več uspeha, kakor pa v Evropi in v Ameriki.

V svetovni zgodovini nastopajo včasih posamezni narodi v javnost samo radi tega, da bi zgodovina pisala o njih junaškem nastopu. Boljševizem prihaja iz več različnih načinov.

1.) Povzročea ga: nemir, zapeljivost, zavist, sovraštvo in tiranstvo.

V tem pogledu je v iztočnih krajih boljše polje, kot pa na zapadu. v Ameriki Veliki Britaniji, Franciji ter drugih evropskih državah vživa namreč ljudstvo več svobode, kot pa na iztoku, tako tudi več pravice do samovladanja. Na iztoku je med tamošnjimi narodi vobče ali manj prevladovalo tiranstvo. Ljudstvo v teh krajih ni dobivalo zadosti hrane ter svobode, ker ga je tlačila avtokracija.

2.) Boljševizem znači zaroto k ustaji in nasilen preobrat kake vlade. Odvisen je od razpoloženja te volje ljudske družali, če hoče slediti zapeljivemu voditelju. V tem je orijent dobro izvežban, med tem ko tu pri nas na zapadu ljudstvo ne posluša rado krivih prerokov.

3.) Boljševizem je prikladen primitivnim življenjskim pogojem, kakoršni se nahajajo na iztoku; je pa vobče neprikladen in nezmožen za višji razvoj socialnih ter trgovskih odnošajev, kakoršne imamo pri nas na zapadu. Boljševizem je namreč pospeševalec lenobe in brezdelja.

4.) Boljševizem je revolta enega razreda napram drugemu. Azijski narodi so živeli že stoletja pod dominacijo razrednih idej in so bili daleč ločeni od zapadnega sveta v naziranju demokracije.

5.) Boljševizem je avtokracija; primerjamo ga lahko ravno tako carizmu in kajzerizmu. Z drugimi besedami povedano: boljševizem je militarizem ter absolutizem, nahajajoč se v rokah proletarijata. Če bodo v Aziji izvedli boljševizem, se bo to izvršilo po načrtu, ki je tam že udomačen. Napredek civilizacije na zapadu se ni opiral samo na en razred, ki bi nasprotoval drugemu; o kakem tiranstvu tu ni bilo govora. Od Viljeva, ali Abdula do Tročkija pelje umetna pot, kamor dospesh lahko v enem dnevu; da bi pa dospel od Lincoln ali Gladstona do Tročkija, bi moral potovati več stoletij.

6.) Zapadna civilizacija je bila prepojena z ideali krščanstva še tekoma zadnjih 2000 let. — Bili so pa tudi na Ruskem oznanjevalci teh idealov, ne pa še po celi Aziji. Rusom se ni treba toliko bati delovanja tamošnjih rabincev, ki ni v nikaki primeri tako nevarno, kakor je bilo nevarno delovanje Eme Goldmanove ter amaternih revolucionarjev tu v Ameriki in na Angleškem. Boljševizem prihaja, kakor sem že omenil, vsled slabe izobrazbe, nevednosti, fanatizma, hudega sovraštva, krvoločnosti, koje nelepe lastnosti so bile doma na iztoku.

Nesrečni Dunaj.

S tragičnim padeem vladanja Habsburžanov, ki so imeli na Dunaju svoje tiransko gnezdo, je prišlo po veliki katastrofi prokletstvo tudi na nesrečno dunajsko mešanstvo ali prebivalstvo. Posledice nekdanje tako ošabnih, kričernih in samopasnih dunajskih vladarjev trpi sedaj mesto Dunaj v vedno večji meri. Skoro vsi člani dvorne kamarile so pobegnili z nekopičnimi milijoni v Švico in druge "varne" kraje; nesrečno, svoječasnno tako zdazo? in ljubljeno ljudstvo so pa pustili samemu sebi: smrti, bedi i pomanjkanju.

Čitali smo, da vlada izmed vseh dežel poleg Armenije baš na Dunaju največja mizerija. In kdo jo je zakrivil? Dunajčani se bodo gotovo z gnevom spominjali kronanih Habsburžanov, ki so jih palmili s pomočjo Nemčije v največjo bedo. Na Dunaju ljudstvo peša vsled pomanjkanja hrane; osobito mladež. Koliko stotisoč otrok je že umrlo za jetiko, ker niso dobivali zadostne hrane. Ker manjka na Dunaju stanovanj, je šolska oblast dovolila, da smejo otroci kar v šolskih poslopjih prenočevati. Nekdanj mogočni aristokratje in izsesaleci naroda so danes tudi brez sredstev. Čuli smo, da marsikak bivši (e. kr.) grof danes dunajske ceste pometa. Tako mineva počasi slava nekdanjega "cesarskega" Dunaja. Žene višjih uradnikov, kakor žene priprostih delaveev, vidite danes skupaj, kako nabirajo po hostah blizu Dunaja dražje in drva, da si skuhaajo borno kosilec, ali ogrejejo sobe. Mnogo dunajskih siromašnih otrok je poslala vlada v druge države zato, da jih reši gotove smrti pred lakoto. Meščani vseh stanov morajo hoditi peš na delo po cele ure hoda v mesto in domov, ker tramvajška železnica vsled pomanjkanja premoaga ne obratuje. Bolnice in hiralnice so nabasane pacientov do zadnjega kotička. Pomoči in podpore pa ni bilo od nikjer! Zares, nesrečni Dunaj!

V tej hudi sili so se Dunajčani obrnili na največjo tolažnico, pomočnico in zavetnico bednega ljudstva — na Ameriko. Dunajski župan je poslal v imenu vsega ljudstva oklice županom skoro vseh večjih mest v Združenih državah za nujno pomoč: v New York, Chicago, Philadelphia, kjer živi dosti Nemcev. Istotako je storil tudi dunajski kardinal Dr. Piffel s tem, da je poslal oklice na ameriške katoliške kardinale in škofe. In uspehi teh oklicev niso brez uspeha. Po raznih mestih se je ustanovilo posebne pomožne odbore z Amerikanci in drugimi na čelu, ki delujejo z vsemi močmi, da rešijo Dunaj pogina. Nedavno so se vršile v Chicagu tudi posebne kolekte po vseh katoliških nemških cerkvah v ta namen.

Poleg tega se je ustanovilo v New Yorku na 115 Broadway poseben pomožni odbor "American Relief Administration", ki ima na Dunaju svojo zalogo blaga za delitev, a ne zastonj, ampak proti plačilu. Označena administracija ima po vseh večjih mestih Združenih držav gotove banke, kjer se lahko kupi nakaznico za živila "American Relief Warehouse Food Draft" v znesku \$10.00 ali \$50.00. Ta draft je treba poslati od tukaj stranki na Dunaj, kjer dobi blago (živež) za označeni znesek.

Za \$10.00 se dobi: 24½ funtov moka, 10 funtov fižola, 8 funtov slaninice in 8 kangel kondenziranega mleka. — Ali: 24½ funtov moka, 10 funtov fižola, 7½ jedilnega olja in 12 kangel mleka.

Za \$50.00 se dobi: 140 funtov moka, 50 funtov fižola, 16 funtov slaninice, 15 funtov masti, 12 funtov mesa (Corned beef) in 48 kangel mleka. — Ali: 140 funtov moka, 50 funtov fižola, 45 funtov olja in 48 kangel mleka.

Ta način podpore smatramo zelo umestnim. Denarja imajo na Dunaju dosti (iz papirja), manjka jim le živeža in blaga.

Kdorkoli ima na Dunaju ali v nemški Avstriji še kakakega svojega sorodnika, mu sedaj lahko pomaga na ta način, da kupi v banki draft za živila. V Chicagi izdaje take drafte First National Banka in Northern Trust Co.

Da vlada na Dunaju resnično velika beda, nam priča dejstvo, ker je prejelo uredništvo "Glasila" te dni od dveh strank z Dunaja posebne zelene kartice ali prošnje. Eno izmed teh je pisala nepoznana nam rojakinja Emilija Golia, učiteljica, Streihergasse 8, Wien III., z opombo: "Prosim, pomagajte!"; druga kartico smo pa prejeli od nepoznanega nam rokaja Antona Grubišič, nadgeometer, Streihergasse 8, II/13, Wien III., z jednako opombo "Prosim pomagajte!" — Komur sta ti dve stranki znani, ali morda celo kaj v sorodu, naj se jih usmili. Naslov smo navedli tukaj in način pomoči. Morda se bo tega ali drugega usmilla kaka samaritanska ameriška slovenska družina? Denar ali prispevke prevzema tudi uredništvo našega lista. — Glasilo šimo nima na razpolago nobenega denarja v slične namene.

Naj še navedemo tukaj besedilo kartice, katere smo prejeli. Na eni nasloveni strani se čita v angleščini, na naobratni pa v nemščini: "Ameriška Relief" administracija je ustanovila na Dunaju (Avstrija) svoje ameriško skladišče blaga. V vsaki banki v Združenih državah lahko kupite nakaznice za to ameriško skladišče, koje morate nam na Dunaj poslati. S to nakaznico bomô dobili v onem skladišču ameriška živila.

MI v Avstriji trpimo veliko pomanjkanje živil. Zavrtiki posameznih oseb ne dospejo običajno na cilj (semkaj). Kaj nam pomaga denar, če ne moremo kupiti zanj potrebnih živil?

Pomagajte nam v naši stiski s tem, da nam kmalu pošljete nakaznico za ameriško skladišče. (Ime in naslov prosilca.) Opomba: Natančna pojasnila o tem daje: American Relief Administration, 115 Broadway, New York City, N. Y., ali pa Vaša, ali kaka bližnja banka. Pišite naslove natančno in ne okrajšano.

Kako so Dunajčani hvaležni dobrosrčnim Amerikancem, nam priča naslednja brzjavka in velikonočni pozdrav, katerega je poslal te dni predsednik Avstrijske republike — Seitz, amerškemu ljudstvu: "Hvala za številne živilske nakaznice, izdane na ameriško dunajsko skladišče! Ž njimi nam bo mogoče letošnjo Veliko noč razveseliti marsikatero ubožno družino. Hvala vsem plemenitim in dobrosrčnim ameriškim darovalcem; želim vsem istim vesele občutke letošnjo Veliko noč, kakoršne bodo imeli pri nas obdarovanci."

Razmotrivanja v prilog XIV. konvencije.

IX. Opomba uredništva. — Nastopne vrstice, ali razmotrivanja smo prejeli od nekega mladega člana nekega jolietkega krajevnega društva K. S. K. J. Njegovega imena na izrečno željo ne objavimo. Povedano naj bo pred vsem, da je spisal navedene ta članek v angleškem jeziku, ker še ni popolnoma izvežban v pisavi slovensčine; govori pač dobro svoj materni (slovenski) jezik, ter tudi rad čita "Glasilo K. S. K. Jednote", in ga po zahtevu dobro razume.

Čast in priznanje takemu zavodnemu in rodoljubnemu amerišskemu Slovenceu! Vsemu članstvu naše Jednote svetujemo, da naj pazno prečita njegovo razmotrivanje, ki se glasi v dobesedni prevstavi sledeče:

"Pošiljam Vas samo nekaj vrstic, s katerimi hočem izraziti svoje mišljenje o spremembi pravil, ki bodo stopila v veljavo po prihodnji konvenciji, vršeči se v Jolietu, Ill. V obče moram izraziti priznanje onemu, ki je prvi sprožil načrt o razmotrivanju; pa naj si bo že ta, ali oni. — Prišel bom sicer s kritiko, vendar upam, da ne bom s tem nikogar razžalil. Če se pa bo morda vsceno kdo spodtaknil nad tem mojim dopisom, pa tudi dobro. Za njegovo kritiko se ne bom dosti zmenil.

V eni izmed zadnjih števil "Glasila" sem čital v razmotrivanju nasvet nekega našega sobrata, da naj bi se naše "Glasilo" tiskalo v obeh jezikih: v slovenskem ter angleškem. Jaz mislim, da naš slovenski jezik zadosti hitro izumira; ali ga hočemo na ta način še preje uničiti?

Prva stvar zatem bo morda zahteva znanja obeh jezikov na sejah, ali da naj se vrše tudi seje v obeh jezikih. Vzemimo n. pr. slučaj, da II. tajnik (zapisnikar) ne razume pismeno angleščine; radi tega boste morali voliti takega zapisnikarja, ki razume oboje. — (koliko pa je tako zmožnih?) — ali bosta morala poslovati dva zapisnikarja, za vsak jezik eden? Morda pride na ta način še tako daleč, da bo treba za vsak urad po dve osebi (Slovenca in Neslovenca). Večinoma vse točke in uradovanje bi se vršilo pri družinih večinoma v angleščini, nič pa v našem milem slovenskem jeziku! V takih slučajih bi prišlo lahko do nesporazuma, krega in prerekanja na sejah, ker bi se Angleži pričakali s Slovenci za prvenstvo, ali pa naobratno. Tu nered bi se morda skušalo konč-

no odpraviti s tem, da bi članstvo glasovalo samo za en občevalni (uradni) jezik. In kdo bo zmagal? Škofo gotovo oni, ki bi zahtevali angleščino. — S tem bi se naravnost zadajalo smrtno udarce in pogin našemu milemu slovenskemu jeziku ter narodu. To bi povzročilo še druge sitnosti pri družinih in Jednoti, kojih nečem za enkrat omenjati.

Jaz, sam sem star šele 18 let; slovenskega jezika ne razumem še do cela; pa če bi redno ne hodil na seje in če bi ne čital slovenskih časnikov, bi se toliko slovensčine ne razumel.

Jaž sem bil rojen v velikem mestu Chicagu; vzgojen in izobran pa tukaj v Jolietu. TOREJ POSPEŠUJTE SLOVENSKI JEZIK, NI PA TREBA ISTEGA UNICEVATI!

V neki drugi izdaji "Glasila" sem čital priporočilo našega sobrata, da naj bi se naš list tiskal še vedno tam, kot doslej. Jaz pa mislim, da naj bi "Glasilo" izhajalo kolikor mogoče blizu glavnega urada; saj je vendar v glavnem uradu še dosti prostora za to. Če bi se list tiskal tudi v Jolietu, bi to veliko pripomoglo k izboljšanju finančnega stanja naše dišne K. S. K. J. prihranilo bi se namreč dosti nepotrebnih izdatkov.

Vzemimo za izgled samo sledeči slučaj: Vi imate n. pr. kako podjetje v državi Ohio, Vi pa živite v La Salle, Ill. Vi bi v tem slučaju vedno zahtevali od poslovdne ali superintendenta dotičnega "biznesa", da naj Vam redno pošilja natečna poročila o finančnem položaju. Ako bi se tako poročila na potu morda izgubila, bi ga nestrpno pričakovali, bi se jezili vsled zamude itd. Imeli bi morda lahko vsled tega tudi škodo. Poslali bi mu brzjavke, ali bi mu celo telefonirali, kar vse stane denar.

Ali bi ne videli rajši, da bi bila ta tovarna, ali trgovina v mestu, kjer Vi živite, ali si pa želite stanovati v onem kraju, kjer je Vaša trgovina. Pri tem bi si mnogo prihranili na izgubi časa, denarja pa tudi nepotrebnih skrbí.

Ravno tako je z našo K. S. K. J. Ustanovljena je bila tukaj v Jolietu in organizirana; glavni urad ima tukaj že od početka; čemu naj bi ne imela še svojega uradnega glasila tukaj, kar bi bilo zanj holj koristno in uspešno. Le pomislite cenj. sobratje, če bi ne bilo to res?

V nekem drugem članku razmotrivanja sem nedavno čital, da naj se dovoli našim ženskam enakopravnost na konvencijah. Kaj bi bilo, če bi šla n. pr. na en dan mož in žena od doma na sejo? Žena bi morala prepustiti otroke samim sebi. Kaj se v takem slučaju lahko doma pripeti, veste sami dobro in mi tega ni treba še tukaj povdarjati. Kaj bi bilo v slučaju, da bi moral iti mož (oče) kot zastopnik društva na konvencijo, žena (mati) pa tudi kot zastopnica svojega društva? Nástal bi prepír, kdo naj gre? Ako gre mož na g. zborovanje, ostane žena doma, da varuje družino (otroke) in vse biblo "All right" ko bi se vrnil mož domov. —

To je vse, kar sem imel v mislih da napišem za to razmotrivanje za danes. Upam, da bom čital sodbo o tem še od številnih drugih članov in da se hodo kolone razmotrivanja vedno bolj in bolj večale. Razmotrivanje v prilog XIV. konvencije upam, da vsa kdo rad zasleduje in čita?

K sklepu pozdravljam vse članstvo K. S. K. J. in vse Slovence v Ameriki, osobito pa naše mlade člane ter članice.

Jolietski mladenič,
(član K. S. K. J.)

dan mož in žena od doma na sejo? Žena bi morala prepustiti otroke samim sebi. Kaj se v takem slučaju lahko doma pripeti, veste sami dobro in mi tega ni treba še tukaj povdarjati. Kaj bi bilo v slučaju, da bi moral iti mož (oče) kot zastopnik društva na konvencijo, žena (mati) pa tudi kot zastopnica svojega društva? Nástal bi prepír, kdo naj gre? Ako gre mož na g. zborovanje, ostane žena doma, da varuje družino (otroke) in vse biblo "All right" ko bi se vrnil mož domov. —

To je vse, kar sem imel v mislih da napišem za to razmotrivanje za danes. Upam, da bom čital sodbo o tem še od številnih drugih članov in da se hodo kolone razmotrivanja vedno bolj in bolj večale. Razmotrivanje v prilog XIV. konvencije upam, da vsa kdo rad zasleduje in čita?

K sklepu pozdravljam vse članstvo K. S. K. J. in vse Slovence v Ameriki, osobito pa naše mlade člane ter članice.

PREDAVANJE O RAZMERAH V STARI DO-MOVINI TEKOM VOJNE.

Pređaval Rev. Jeronim Knoblar dne 1. marca v slov. cerkveni dvorani v Chicagu. (Konec.)

Popravek. — V zadnji številki priročnem prvem poročilu o tem predavanju naj se čita v prvem stolpcu pri sredi, 5. odstavek 13. in 14. vrsta pravilno sledeče: "Nekaj let pred smrtjo Frane Josipa je prevzel vrhovno poveljstvo avstro-ogrške armade prestolonaslednik Frane Ferdinand." — 21. vrsta v ravno istem odstavku na se pa čita pravilno: "sklenilo spraviiti prestolonaslednika s poti."

Avstrija je bila v velikih škripcih osobito tedaj; ko so naši slovenski poslanci v dunajskem parlamentu odločno nastopili s svojo majsko deklaracijo. Za to deklaracijo so se osobito potegovali Dr. Krek, Dr. Korošec in ljubljanski škof Dr. Jeglič. Na podlagi te majske deklaracije se je odločno zahtevalo samostojnost Jugoslavije pod habsburško dinastijo. Ta korak je bil dobro preštudirana po naših previznih narodnih voditeljih; ako bi bili tedaj zahtevali odepčeviti jugoslovanski pokrajini od avstrijske krone, bi bila avstrijska vlada vse naše slovenske hrvatske in srbske državne poslance vtaknila v ječo.

Po prečitaju te majske deklaracije je zavladala v dunajski državni zbornici smrtna tišina. Čemu pa tudi ne? Dunajska vlada je namreč stavila še proti koncu vojne edino svoje upanje še v Jugoslovane. Čehom ni hotela ničesar verjeti. Dasiravno je bilo okrog 800,000 čeških vojakov pod orožjem, si Avstrija ni upala poslati teh na fronto, ker je vedela, da bi Čehi potegnili s sovražnikom, ne pa z Avstrijo.

Dan proglasitve majske deklaracije v dunajskem parlamentu bo gotovo za vedno zapisan v zgodovini bivše avstrijske monarhije. Nastop jugoslovanskih poslancev je onemogočil nadaljevanje zasedanja parlamenta. Isti dan so se v dunajskem državnem zboru za vedno poslajljali razni poslanci eden od drugega, pa ne z žalostnimi občutki in jokom, ampak bolj hladnokrvno, kakor mi tedaj ko smo odhajali v Ameriko. Nemci so se pa tedaj penili same jeze.

Avstrijski cesar je končno le spoznal, da bo zveza z Nemčijo Avstriji v pogubo. Obupoval je tudi vsled tega, ker so ga pričeli tudi Jugoslovani zapuščati, v kateri je stavil še edino svoje upanje. Da v resnici, naši slovenski oziroma jugoslovanski polki so se bili v vojni kot levi; pa ne za Avstrijo, ampak zoper Italijo. Na severni fronti in drugje so naši fantje vedno prosili svoje častnike, da naj jih pošljejo na sosko fronto, zoper Ruse se niso radi bojevali. Nastop naših slovenskih fantov si bodo pa Italijani tudi za vedno zapomnili, tako so bili večkrat tepeni od njih. Italijan, če le sliši besedo Slovenec, že beži, tak strah ima pred njim iz skušnjave. Osobito hrabro so se borili pa italijanski fronti korenjaški Bošnjaki. Nekoč so dali našim slovenskim vojakom kape Bošnjakov na glave ter so jih poslali na fronto. Italijani so tako bežali pred njimi, kot zajci. Enako je bilo tudi meseca maja l. 1919 na Koroškem, ko je majhen oddelek slovenskih vojakov s srbskimi čepicami na glavi napodil celo trumo Italijanov.

Dne 18. oktobra je izdal avstrijski cesar svoj manifest, da naj Jugoslovani po svojem urede svojo državo. Poklicaj je bil k sebi tudi voditelj Jugoslovanov. — Dr. Korošec, katerega je hotel pregovoriti zase, A. Dr. Korošec je cesarju možato odgovoril "Veličanstvo! Vse to je lepo, a žal. — prepozno. Naša pota niso več Vaša pota!" — To se je vršilo 10 dni pred deklaracijo neodvisnosti Jugoslavije.

In tako je prišlo kmalu zatem v resnici do razsula Avstrije. Čehi so proglasili svojo republiko še dne 18. oktobra 1918; Jugoslovani so se pa odepčili od Avstrije dne 28. oktobra istega leta. Proglasitve zedinjenja in neodvisnosti Jugoslavije se je najprvo obredilo v Zagrebu, ko so Hrvatje nastopili proti mažarom in Avstriji. Take manifestacije se ne v Zagrebu, ampak v Hrvatskem.

K. S. K. Jednota

Ustanovljena v Jolietu, Ill. dne 2. aprila 1894. Inskripcijska v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1894.

GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.

Telefon 1048.

od ustanovitve do 1. februarja 1920 skupna izplačana podpora \$1,732,129.36

GLAVNI URADNIKI:

Glavni predsednik: Joseph Sitar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill. I. podpredsednik: Math. Jerman, 332 Michigan St., Pueblo, Colo. II. podpredsednik: Frank Opeka, 26 Lenox Ave., North Chicago, Ill. Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill. Glavni blagajnik: John Grahek, 1012 N. Broadway St., Joliet, Ill. Duhovni vodja: Rev. Francis J. Aiba, 620-10 St., Waukegan, Ill. Pooblaščenec: Ralph F. Kompare, 9206 Commercial Ave., So. Chicago, Ill. Vrhovni zdravnik: Dr. Martin Ives, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Josip Dunda, 704 North Raynor Ave., Joliet, Ill. Martin Nemanich, 1900 W. 22 St., Chicago, Ill. Math Kostainsek, 302 No. 3rd Ave. West, Virginia, Minn. John Mravintz, 1107 Haslage Ave., N. S. Pittsburgh, Pa. Frank Francić, 311-2nd Ave., Milwaukee, Wis.

POBOTNI ODBOR:

Mihael J. Kraker, 719 E. 3rd St., Asacoda, Mont. Geo. Plajnik, 4413 Butler St., Pittsburgh, Pa. Anton Gregorich, 2112 W. 23rd St., Chicago, Ill.

PRAVNI ODBOR:

Anton Burger, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. Joseph Ruas, 6517 Bonna Ave., N. E., Cleveland, Ohio. Frank Plemel, Rock Springs, Wyo.

UREDNIK "GLASILA K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill. Telefon Canal 2487. Vsa pisma in denarne zadeve, tikačje se Jednota naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill. dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročila pa na: "GLASILA K. S. K. JEDNOTE, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

Po izgledu Hrvatov so se dvignili tudi naši Slovenci v Ljubljani ter drugi dan, ali 29 okt. proglasenje neodvisnosti Slovenije izdali. Na podlagi majske deklaracije so Slovenci in Hrvatje ustanovili ujedinjenje obeh pokrajin pod vlado državnega Vijeća v Zagrebu. Prvi predsednik tega Vijeća je bil naš rojak Dr. Anton Korošec. Pomenljivo je pri tem dejstvo, da je Narodno Vijeće v Zagrebu trajalo samo 5 dni.

Po zgledu Slovencev v Ljubljani so tudi Nemci v Mariboru proglasili — republiko pod okriljem nemške Avstrije — toda, prenelo!

Ena izmed najpoglavnejših točk za novo Jugoslavijo je bila tedaj, da bi se našim fantom in možem na frontah povedalo, kaj se vrši doma; kako velik preobrat pri vladi je bil storjen. Nekaj izmed naših vojakov je hitelo takoj na fronto ter velelo svojim tovarišem: "Idite domov!" ali žal, da jim naši vojaki v jarkih niso hoteli tega verjeti. Ljubljanska vlada je poslala tedaj generalu Boroviću brzojavko, da naj izpusti našo armado domov; pa Borović je brzojavko poteknil v žep.

Dva meseca pred razsulo Avstrije je bila namreč vojska enozurna tako stroga, da naši fantje niso nič znali, kaj se vrši doma. Vse častnike in pisma, naslovljena na vojake so ustavljali, samo da bi se naši vojaki vedno topli za Avstrijo.

In prišel je zatem usodni 4. november 1918 ko se je morala Avstrija rade, ali nerada udati. Izgubila je namreč že vse zaupanje in moč v svoji armadi. Dne 4. nov. je bilo za 3. uro popoldne proglaseno in napovedano premirje, da se ne sme več streljati. Tedaj je Italija rekla, našim vojaškim oddelkom, da naj se pripravijo na povratek domov; je pa pri tem izvršila največjo lopovščino v zgodovini minule vojne. Ko so se zatem naše čete v resnici pomikale domov, so jim stopili Italijani za hrbet; zastavili so jim vse ceste ter prehode in rekli: "Vi ne smete iti naprej, ker ste naši vojni ujetniki!"

Z lažjo in perfidnostjo so Italijani na ta način zajeli 500,000 mož naše vojske. Naši ljudje so izprevideli kmalu prevaro polentarjev; same jeze so pričeli skripati ter preklinjati besedolomne Italijane ker so jih speljali na led.

Italijani so bili celo tako grdi, da so pregovorili naš 17. pešpolk da naj se poda v Italijo, da se mu ne bo nič žalega zgodilo ker Italija priznava ta polk kot del nove jugoslovanske armade. Naši fantje istega polka so jim žal verjeli. Bili so v Italiji cele 3 tedne kjer so prisegli zvestobo na jugoslovansko trobojnico, saj jih je italijanska vojna oblast in ententa priznala kot take! Godba 17. pešpolka je med tem časom nastopala celo v raznih mestih Italije, kjer se je navdušeno klicalo: "Evviva Jugoslavija!" in "Evviva Italia!" Ta slava je pa trajala, žal le malo časa. Italija je rekla jugoslovanskim vojakom,

To, kar smo zadnjič proglasili, niš ne velja! Vi ste naši vojni ujetniki!" In res je ostalo veliko tisoč Slovencev v italijanskem ujetništvu še do konec l. 1919.

Ko so pretkani Italijani na fronti po sklenjenem premirju dne 4. nov. 1918 na tako zvit način zajeli našo veliko armado, se je ista počasi vendarle umikala pred sovražnikom. Italijani so bili našim vedno za hrbtom; tako, da so prišli že do Yrhnike, ali do sedanje demarkacijske črte. Tedaj je bil v Ljubljani nek srbski general s par divizijami vojakov, ki je zagrozil Italijanom, da naj se ustavijo, če ne, se jim bo slabo godilo. Ta grožnja je imela dober uspeh; Italijani si niso upali naprej; v nasprotnem slučaju bi bila danes demarkacijska črta že v bližini Maribora. Tedaj so rešili Slovenci edinole junaški Srbi. Srbi so bili običajno strah pred Italijani.

Neresnična trditev je, da je Italija sploh zmagała z orožjem za časa, ko so notranje slabe razmere Avstriji zaprle sapo. Če bi bili Italijani v resnici zmagaali, bi naši ne bili rešili toliko vojnega materiala. Naši so pripeljali v Ljubljano samo materiala za bolnišnice celih 22 vagonov; koliko pa topov, vozov, in drugega blaga!

Zanimivo je bilo gledati, ko so se vračale naše čete domov; samo preko Maribora se se je vrnilo nad 1,200,000 bivših avstrijskih vojakov. Vse je šlo gladko in po vzornem redu naprej vsled tega, ker je naše ljudstvo prijazno ravnilo s temi vojaki. Duhovniki so raz prične ljudstvu pripravljali, da naj gre vojaštvu na roke, da naj mu postreže z vodo in živim, kjer je mogoče. Vsled tega se niso vršili pri tem povratku nikaki ropi ali tatvine. V obče so vračujoči se naši vojaki hodili peš tako dolgo pot; oni so pa tudi jezдили. Od Ljubljane do Kranja je bilo na glavni cesti tedaj toliko topov in vojaških voz, da so morali domači ljudje hoditi ob strani.

V Ljubljani je bilo iste dni na tisoče konj, hodili so kar po mestnih cestah ter so gledali skozi izložbena okna v prodajalne. Tedaj je vsak paglavlec lahko jahal svojega konja, treba ga je bilo samo ujeti. Uboge živali so na dolgem potovanju hudo trpele žejno in glad; vsled česar je na stotine konj poginilo. Ako je tedaj kdo vprašal v Ljubljani na kaki cesti svojega znanca: "Čegav je pa ta konj?" je dobil odgovor: "Tvoj, le vzemi ga!" Vlada je izdala vsled tega ukaz, da naj se ljudstvo usmili ubogih konj brez gospodarja; kar se je tudi izvršilo. V Ljubljani in okolici je vsled tega še danes toliko konj, kot jih niso imeli še nikdar poprej. Samo boljše konje je vlada vzela nazaj, druge je pa pustila kmetom in drugim osebam proti mali odškodnini.

Dne 5. novembra so šli vsi vojaki v Mariboru domov, ko so izvedeli, da je Avstrija propadla. Ostali so v službi samo še trije Slovenci, ki so opravljali službo na južnem kolodvoru. Vsa vojaš-

ka akla dišča so bila tedaj odprta; ker ni bilo straž, bila je torej nevarnost, da ljudstvo ne navali na ista in prične z ropanjem. Še isti dan so označeni trije slovenski vojaki (eden izmed teh kuhar se nahaja sedaj v New Yorku kot brat očetov frančiškanov) zbrali skupaj okrog 60 prostovoljcev, kojih naloga je bila skrbeti za red v mestu. Poveljstvo te domače garde je prevzel naš splošno znani tedanji major Maister, (sedaj general jugoslovanske armade) ki je bil preje večkrat zaprt kot izdajalec Avstrije vsled njegovega navdušenja za Jugoslavijo. Vest o padcu Avstrije je čital v kavarni. Major Maister je prejel isti dan poziv od mariborskega vojaškega stajciškega poveljnika, da se mora naslednji dan osebno zglasiti pri njem. Major Maister je šel preje še k brivcu, ker ni hotel iti neobrit na "drugi" svet, zatem pa domov po samokres. Na vojaški postaji v Mariboru naslednji dan se je vršil zgodovinski dogodek. Tedanji starejši general je hotel oddati vsled obupa poveljstvo nekemu drugemu generalu. Tedaj je pa rekel major Maister: "Gospod general, Vi nimate več, za poveljevanje v Mariboru. — Vse je prepozno! Poveljstvo posadke v Mariboru prevzamemo mi Slovenci. Isto je sedaj v mojih rokah in v rokah Dr. Verstovška, predsednika slovenske pokrajinske vlade za slovenski Štajer!" In Nemci so se morali udati Slovence. Maribor je danes v slovenskih rokah, ter tudi ostane.

V svrhu reda so pričeli Slovenci ustanovljati po deželi oddelke Narodne brambe. V vsaki vasi je bilo po 20 mož na straži. S prva so se možki branili vstopu v to brambo; so jih pa končno žene prisilile do tega, "ček, če ne greš, pa ne boš pil več sladke kave!" — Ko so jim pa še tobak obljubili, je začelo število članov Narodne brambe vedno naraščati; poleg tega je bilo tudi dosti Srbov pri tem brambnem oddelku.

Ko so se naši fantje vračali v italijanske fronte domov, je dosti izmed njih prineslo s sabo puške, naboje in obleko, vse to jim je v službi Narodne brambe vrlo služilo. Le Ogrri niso bili tako srečni. Slovenci in srbski vojaki so namreč v Ptuj vse vračajoče se Ogrre razorožili, ker je prišlo nekoč do streljanja iz vlaka s strojnimi, kjer so bile 3 sebe ubite.

Hvala Bogu! Ustaja na Slovenskem se je vršila povsem mirno in lepo tako, da ni prišlo v obče do nikakega prelivanja krvi, kot po drugih krajih. Bog je blagoslovil delo naših bratov, da so dosegli svoj cilj; saj je v resnici Bog blagoslovil pravično orožje!

Kaj je bil pravzaprav "Zeleni kader", o katerem ste govorili kaj slišali? To so bili naši Slovenci in hrvatski vojni begunci, kakih 30,000 po številu, ki so se zbirali v hribovju in šumah okrog Belovara na hrvatsko-ogrski meji. Ta armada je bila povsem dobro organizirana, dasiravno skrita v gozdih. Vse častnike so imeli samo svojega vojaškega duhovnika ne. Na gotovih mestih in prelazih je bilo videti sledeči napis: "Tukaj se sprejme v Zeleni kader vsakega poštenega vojaka, ki ima orožje!" — Živež so vojaki Zelenege kadra rekvirirali pri ogrskih veleposestnikih (grofih). Imeli so že tako urejeno, da so jim ti grofi sami dovažali potrebni provijant. "Zeleni" kader je bil za časa ustanovitve naše nove Jugoslavije velike važnosti. Dne 27. oktobra je ta kader zasedel vse važne točke ob ogrsko-hrvatski meji, drugače bi bili Ogrri iste kraje okupirali. Kmalu zatem je zahteval "Zeleni" kader da se ga proglasi in priklopi kot del k jugoslovanski redni armadi, kar se je z največjim veseljem tudi izvršilo.

Pomenljivo je tudi, kako je prišel istočasno Trst v roke Italijanov. Zadnje dni vojne ob Pivae so prišli italijanski vojaki na Opčinah (nad Trstom) vsi preplašeni z belo zastavo k našem vojakom; od druge strani so pa pule v tržaško pristanišče italijanske bojne ladje. Ker se je prebivalstvo Trsta balo za se, je naprosilo zaveznike za pomoč, da naj pošljejo v Trst nekaj bojnih ladij. Slučajno je pa bila najbližje Trsta tedaj neka italijanska bojna ladja, ki je na svoje roke okupirala Trst. Zbračani so bili tedaj popolnoma zbrčani in obupani, bali so se re-

volucije v mestu, zato so se pa obrnili za pomoč na zaveznike. V Trstu je bil namreč največji nered tedaj, ko se je valila avstrijska armada domov.

Če bi bil tedaj v Trstu samo en slovenski pešpolk vojaštva bi bil Trst še danes naš; tako so pa ta nered izrabili Italijani v svoj izdajski namen.

Vpračanje nastane: Čemu so se Slovenci kmalu po razsulu Avstrije zedinili s Srbi? Ko se je pričelo izvrševati program znane majske deklaracije, in ko so istočasno Italijani silili vedno bolj in bolj proti Ljubljani, so šli naši v Belgrad prosit pomoči; Slovenci so stavili edino upanje le v Srbe kot svoje rešitelje; vedeli so, da se bodo Srbi radi odpovedali raznim koristim, katere bi dobili v vojni. Srbi so v tem pogledu res veliko za nas žrtvovali; odpovedali so se morali pravicam na meji Bulgarske, Rumunske in Albanijske; tudi vojna odškodnina jim je bila vsled tega zdatno znižana.

Med Slovenci v Ameriki vlada baje nezaupanje in nevolja, ker smo prišli pod Srba. Tako naziranje ni na mestu, ker to ni res. Srbi vidijo v nas svoje brate, ki so bolj učeni kot pa sami in vsled tega pričakujejo od nas sodelovanja in poduka. Srbi se osebno zanimajo za nas Slovence, ker smo kulturno ter napredni narod. To so pokazali lani dne 4. julija, ko je prišlo okrog 50 srbskih arbitrijentov k nam na obisk. Čutili so se ti mladi akademiki, kedaj in na kak način smo Slovenci tako napredovali!

V Jugoslaviji je za enkrat vse eno, če je kralj, ali predsednik na krmilu vlade. Najprvo je treba postaviti hišo in šele potem kupiti notranjo opravilo (pohištvu). To važno vprašanje bo še letos na spomlad rešeno, ko se vrše nove volitve v ustavodajno skupščino.

Glede verske razlike med Srbi in nami nam ne bo to delalo dosti sitnosti. Že sedaj se je doseglo dogovorjenje v Rimu, da se bodo vršile po celi Jugoslaviji sv. maše v staroslovanskem jeziku. Zedinjenje Srbov, Slovencev in Hrvatov bo nekaj prehodni most, da bodo postali šečasoma vsi rimo-katoliki, kar bo velikanske vrednosti za sv. Cerkev.

Dalje je predavatelj na kratko opisal sedanje gospodarske razmere Jugoslaviji. Iste še niso povsem povoljne, a se vedno boljšajo. Uredile se bodo, ko bodo enkrat državne meje določene. V Jugoslaviji dela veliko preglavice papirnati denar. Nad 4 milijarde je bilo istega v prometu; polovico istega, ali 2 milijarde je pa poročenejena. Vlada bo skušala sedaj urediti valuto ter predvsem zamenjati stari papirnati denar. V Jugoslaviji potrebujejo sedaj podjetnih Amerikancev. Vsled tega naj bi se naši premožni ameriški Slovenci vrnili domov, ter ondi pričeli to ali drugo stvar. V Jugoslaviji je dovolj lesa in drugih naravnih bogastev; treba je ista le spraviti v promet. Osebito bi v Jugoslaviji kad podjeten ameriški Slovenec naredil dobro kupčijo s tovarno lesenih igrač in lesene robe, ali pa pohištvu. Industrijsko polje v Jugoslaviji je danes široko in veliko.

Gospod predavatelj je končal svoje delo 10 minut po 10. uri ali po dve in pol urnem predavanju. Ob zaključku so si navzoči stoji zapeli našo jugoslovansko himno "Lepa naša domovina." ter se razšli povsem zadovoljni domov.

Pri tej priliki se je nabralo \$61 za Orlovsko Zvezo v Ljubljani.

Republika.

"Mariborska Straža" od dne 1. marca t. l. piše v svojem uvodnem članku na l. strani:

Pred leti je bila ta beseda med nami neznana, a če se je slučajno izpregovorila, je pomenjala nekaj silno tujega, česar bi pri nas nikdar biti ne moglo. Imela je neki poseben odmev, zvenela je neprijetno, sovražno, skoraj brezbrižno. Še med vojsko so se prikazovali v našem čisto poštemen časopisu članki pisani očividno iz najboljšega prepričanja in od poštenih mož, v katerih člankih se je proslavljala monarhija in zagovarjala monarhistična oblika državne vladavine. Z razsulo Avstrije je pa naenkrat zažarela na našem političnem obzorju republika, ideja, čuti je bilo navdušenje za republiko, dvigali so se klici. Ljudje, ki so bili poprej navdušeni monarhisti in bi na vsa-

kega, kdor bi pokazal republikansko mišljenje, pogledali kot na neke vrste brezverca, javnemu redu nevarnega ali vsaj nekoliko zmešanega človeka, so fakorekoč čez noč postali navdušeni republikanci!

Sedaj se je dotično republikansko razpoloženje, ki se je pojavilo tako naenkrat in nepričakovano, zopet razkadiralo ali vsaj umaknilo v skrito podzavest. Torej je tudi prišel čas, da izpregovorimo o vprašanju republike in monarhije trezno in mirno besedo in izpovemo svoje stališče.

Duhoviti Francoz in prvobornitelj velike francoske revolucije je v drugi polovici osemnajstega stoletja prišel v svojem slavnem delu "L'esprit des lois" (duh postav) do zaključka, da je vsaka državna oblika dobra, ako je duh postav dober. Slaba je samo tiranija ali nasilje, ker to je korupcija sama na sebi. Idealno najboljša vladna oblika je demokratska republika. Toda ta oblika zahteva od državljanov največ politične zrelosti in politične morale. Vsaka vladavina se lahko pokvari in ravno pokvarjenost demokratske republike je najbolj škodljiva in se najtežje popravi, ker tukaj je pri vladanju vdeleženo celoletno prebivalstvo in vsled tega ni nobenega zdravega jedra, iz katerega bi zamoglo priti ozdravljenje. Kjer torej ljudstvo še ni dospelo do posebno velike politične zrelosti in javna morala ni razvila do primerne višine, je ustvarna monarhija z vsemi jamstvi demokratskega razvoja veliko boljša.

Pri nas je pojava, ki so se prikazovali, lahko razumeti. Med vojsko in pred vojsko je bilo ljudstvo na splošno in tudi velik del inteligence odločno monarhističnega mišljenja. Ljudstvo je bilo tako vzgojeno že stoletja. V habsburški monarhiji je videlo neko sveto, od božje previdnosti ustanovljeno napravo. O republiki je slišalo samo neki od daleč in predstavljal se mu je, kot napravl polna nereda in nesloge, izšla iz upora zoper postavno oblast. C srbski dinastiji se ni vedelo ničesar ali pa se, je vedelo samo ono kar so o nji poročali nemški listi: in to je bilo polno grdobjije in obrekovanja. Razpadla je Avstrija in duhovi so se oprostili. Ogromno trpljenje vojne je ljudstvo razvezalo oči in spoznalo, je vso podlost avstrijske vlade in habsburške dinastije, ki je povzročila toliko zla in trpljenja, je vskipele v duši našega človeka sovraštvo do vsake dinastije sploh in demokratske oblike vladanja, ter je zakričal: "Živijo republika!" — Ako bi takrat začeli preganjati vsak take "republikanski" pojav, bi ne imeli ne sodnikov, ne biračev, ne ječ dovolj, uspeh bi pa bil ravno nasprotno od onega, kot bi se ga želeli. Treba je bilo pustiti ljudstvu časa, da se iztrezne, zave, ter prične delati z razumom, ne samo z golim instinktom.

Ta čas je prišel, duhovi so se tozadevno pomirili, republikansko gibanje, v kolikor je bilo samo instinktiven in podzavesten izraz srda na vojno zlo in na habsburško dinastijo, je izginilo. Ostalo je samo še načelno republikanstvo ki izvira iz utrjenega prepričanja in pa republikanstvo ki ima svoje kralje v načelnem nasprotju do našega naroda in države. Z enim in drugim ne moremo razpravljati. Prvo je legalno, ima pravico do obstanka in bo obstajalo. Drugo bo izginilo, kakor se država konzolidira amalgamirajo njeni dispartni deli in zlasti potom šole prode v najširše kroge naroda in državna zavest. Drugače je pa celotno prebivalstvo odkritosrečno sprejelo sistem ustave monarhije z dinastijo Karadžorčevićev. Sedaj naš narod ni več monarhističen samo podzavestno ali vsled neke vrste sugestije, ampak iz popolnega prepričanja svojega razuma. Po prevratu Avstrije je pričel misliti in v razvoju misli je prišel od avstrijskega monarhizma preko anarhističnega komunizma, podzavestnega republikanstva, do jugoslovanskega monarhizma. Sedaj lahko rečemo, da je slovensko plemo jugoslovanskega naroda v svoji ogromni večini odkritosrečno udano rodbini Karadžorčevićev in monarhističnemu načelu in tudi oni, ki so načeloma republikanci vpoštevajo z odkritosrečno stjo dejstvo, da je o sedanjih razmerah pri nas to edino mogoča oblika vladavine. Kar jih je pa na naši zemlji še ostalo tujih razdi-

ralcev, z njimi bom obracunali sami.

Res, da je republika najidealnejša oblika vladavine, toda vprašanje je, če je ljudstvo, ki je ravnokar prišlo iz sužnosti zrelo za to obliko? Ako bi bilo zrelo v enem kraju, kdo nam jamči, da je povsod. Z razvojem ustave pridejo najrazličnejše volitve in strastni volilni boji, ki bodo toliko strašnejši, ker je naša politična morala še na najnižji stopinji. Ali hočemo ves ta razvoj še komplicirati z volitvijo predsednika republike, ki bi kot od ljudskih strasti izvoljen in prepreganji imel gotovo veliko manj avtoritete, kakor pa vladar, čegar oblast je podeljena od usode? Veseli bomo, da imamo sredi razburkanih valov političnih bojov vsaj eno mirno in trajno točko, ki je v sedanjih težkih in razburkanih časih jamstvo mirnega razvoja in konstitucijnega napredka.

Taki so razlogi, ki so privedli k treznim premislekom naše ljudstvo k monarhistični ideji. So pa še drugi: Mi smo se združili s Srbi v eno državo. In združiti smo se morali, ker smo imeli na izbor samo: ali nemška in laška sužnjost, ali zedinjena Jugoslavija! — Če smo se hoteli združiti s Srbi smo se morali združiti s takimi, kakršni so in jim nismo mogli postaviti pogojev. Srbi so nam rekli: Mi smo taki in taki, ako hočete z nami, morate priznati našo monarhijo. Nam ni preostajalo, kot ali sprejeti njihov pogoj, ali pa iti svojo pot. Republika in monarhija torej pri nas ni zadeva, o kateri bi se dalo razgovarjati, ampak držati moramo samo kar smo prisegli. Neumno je tudi reči: monarhisti smo do konstitucije, potem pa, kakor odloči prvi državni zbor. Monarhija ni nekaj kar bi bilo mogoče prisegati pozno. Kdor je monarhist, mora iti iz prepričanja, da je to dobro prav. Kdor bi bil monarhist samo pogojno, dokler se ne odloči drugače, bi bil podoben levici, ki bi rekla: "hočem biti leviška, dokler ne dobim prilike urediti greha." S trenutkom, ko je postavila tak pogoj se je že pregrešila zoper načelo.

Toda republikanci so tudi med Srbi in kaj, ako zmagajo? — To je zadeva Srbov! Ako med njimi zmagaja republikanska struja z veliko večino, potem bi morali tudi mi to dejstvo upoštevati in bi se smeli izzivati državljanske vojske. Republika ali monarhija, o je zadeva Srbov. Mi hočemo biti z njimi združeni s takšnimi, kakršni so, drugo naj odločijo oni. Monarhija nam je simpatična, ker je v sedanjih razmerah za nas jamstvo jedinstva in konstitucijnega razvoja, monarhisti smo iz prepričanja in iz potrebe. V sedanjih razmerah bi bil naravnost ločin, ako bi hotel kdo razviti propagando za republiko. Oblika vladavine — republike ali monarhije — sega zelo globoko v usodo naroda. Najhujši državljanski boji so se bojevali ravno iz tega prepričanja. Bilo bi toraj zločinsko v sedanjih razmerah sprožiti vprašanje, ki stresja naravnost temelje države.

POZOR SLOV. PEVŠKA DRUŠTVA IN PRIJATELJI PETJA!

Prišli so časi, da ro narodi izgubili vsaki čut za plemenitost, red in lepoto; radi tega tudi glasbena umetnost v starem kraju mnogo trpi. Knjižarne sedaj ne sprejemajo muzikalij v zalogo, a pevška in prosvetna društva bi rada izvedela kakne nove mešane ali moške zbere.

Mladi slovenski skladatelj Karlo Adamič je nam sporočil željo, da slovenska, hrvatska, srbska in češka pevška in prosvetna društva, katera bi hotela imeti primernih skladb za mešani ali moški zbor, naj se obrnejo na naslov: Karlo Adamič, stolni kapelnik in gimm. učitelj petja, P. Senj, Jugoslavija.

G. Adamič je pripravljen brezplačno odstopiti in poslati svoje skladbe v izvajanje.

Prvo sredstvo za probujenje narodne zavesti je pesem; ona tudi zblizuje in veže naš tróimeni narod.

Važno za vsakega člana!

Ako ste se preselili in preimenovali svoj naslov, naznanite to tajniku (ici) krajevnega društva; ne naznanjate pa te premembe naravnost upravništvu "Glasila". Na taka pisma se upravništvo ne bo oziralo.

VESTI IZ JUGOSLAVIJE

Prosednik deželne vlade za Slovenijo je postal zopet dr. Brejce. Naše ljudstvo se je odda- hnilo, ko je izgini iz deželne pala- ce samoderže dr. Žerjav, ki je preganjal naše kmete in v naroč- ju nosil samostojne birte in tr- govee.

Narodno predstavništvo je skli- ceno za 3. marca. Na dnevnem redu so sledeče točke: potrditev mirovne pogodbe z Nemčijo, za- kon o dvanaestih, o vojnih do- bičkih in volilni zakon. Liberalci in socialisti se sej ne bodo udele- ževali, ker bi radi preprečili zho- rovanje.

Hrvatska vlada je sestavljena iz Narodnega kluba in radikalne stranke. Ljudska stranka, ki je na Hrvaškem sedaj najmočnejša, ni hotela v vlado, ker so ji ponu- jali samo eno mesto.

Radič voditelj seljačke stran- ke na svobodi. Novi hrvatski ban dr. Laginja je ukazal izpustiti iz zapore znanega Radiča, ki ga je samoderže Svetozar Pribičević, bivši minister za notranje zade- ve, dal pred letom dni zapreti. Radič se je menda prepričal proti državi, toda preiskava se ni vrši- la. Ker je to nepravilno človeka zapreti brez takojšnje preiskave, je hrvatski ban ukazal Radiča iz- pustiti, preiskava pa se bo še vr- šila.

Protestantov v Jugoslaviji je 200 tisoč v Banatu, Bački in Ba- ranji, 1.000 v Hrvatski in Slavo- niji, 10.000 v Bosni in Hercegovini, 20.000 v Prekmurju (Sloven- cev) 2500 v Sloveniji in 100 v Belgradu.

Kužna spalna bolezen se je po- javila v Dalmaciji. Največ sluča- jev te nove bolezni je v občini O- puzena, Bolniki, ki zbolijo na tej epidemiji, padejo v brezčutno spanje in v tem stanju umro. Govori se, da so bolezni semkaj zanesli italijanski tihotari.

Umrli je 26. februarja v Ljubl- jani znani zobozdravnik dr. Ed- vard Bretl.

V Cerkljani na Notranjskem je dne 26. februarja umrl in bil v soboto popoldne ob obilni udele- žbi tržanov pokopan g. Anton Urbas, ki je v tem kraju 17 let iz- vrševal dimnikarsko obrt. Rajni ja bil zбоk svoji postrežljivosti splošno priljubljen. N. p. v. m.

Petek je umrl v nedeljo. Kje pa? V Vrbi pri Brdu, Bil je 90 let star mož. Prava gorenska grca. Še pred enim tednom je fest ka- dil iz pipe. Vedno je želel doži- veti čas, ko bo v St. Vidu pri Br- du ustanovljena samostojna žu- pniija. Pa je ni dočakal. Naj poč- va v miru!

Slabe varnostne razmere pri nas. Prav žalostno je, da je mo- goče v Jugoslaviji, ukrasti kar par konj iz hleva, ne da bi prišli na sled tatu. Tako sta bila ukra- dena 13. svečana dva konja po- sestnika Andolška iz Pluske, o- čina Vel. Loka, okraj Novo me- sto in še danes ni duha ne sluha po njih. Kaj je temu krivo? Ja, kaj neki drugega, nego naši var- nostni uradi; orožništvo, policija itd. Krivi so temu seveda po- sebno tisti uradi, kateri ukazuje- jo imenovanim. Naši orožniki so ali premalo strokovno izobraženi, ali se pa premalo pobrigajo, ka- der je treba. Imamo brzogave, te-lefone, časopisje in skoro v vsa- kem večjem kraju orožniško po- stajo, ki bi lahko preiskala v svo- jem okraju s pomočjo dotičnega prebivalstva vse do pičice. Če po- mislimo, da najdemo velikomestni detektivni med milijoni prebival- cev vsaj tudi najbolj pretkane zločince, se nam kar smučno in skoro nemogoče zdi, da bi se ne naceš ukraden konj. Seveda je tre- ba, če se zgodi kakšna tatvina, hitro na noge in napeti vse sile ter delati noč in dan, dokler se ne dobi zločinec. Včasih je od enega samega trenutka vse odvisno. Da- nes enkrat in jutri enkrat, pa ni vredno nič in daje le pogum tato- vom.

Tatvina v Kranju. V Ljubljani tožite v vlogih in o tatvinah, to- da pri nas v Kranju ni čisto nič boljše in so vlogi nekaj vsakda- njega. Gospodje vlogilci so že vlogili v trgovine Šumi, Holeha- ker, Sirc, Rant in drugod. Po- sebne vrste tatvino so pa izvršili vozniki, kateri so vozili blago u- bogemu baneu Carliju iz Kra- nja na kolodvor in na tej kratki vožnji je bilo ukradenih 14 zabo-

jev blaga, od katerih je dobil Carli le en zaboj nazaj. Vozniki so izvedli tatvino pod prevežo, češ, da je v zabojih tobak, kate- ri se ne sme izvajati žez demar- kacijsko črto.

Roparski napad na Planinci. Ljudje v ljubljanski okolici so preplašeni; nedavno so jih stra- šili požari, kateri so prenehali, odkar je v greiskovalnem zaporu Gorjane zaprt. Na pustno nedeljo so roparji, katere je ljubljanska policija zaprla, oplenili neki mlin v ljubljanski okolici. Dne 15. m. m. so se pa že zopet pojavili ro- parji na Planinci, občina Tomi- selj. Pred hišo posestnika Janeza Kavčiča je prišla tolpa 5 do 6 o- seb. Glasno so zahtevali, da naj jih izpuste notri; oblečeni so bili v vojaške obleke in oboroženi s puškami. Gospodinja Marija Kavčičeva je sicer slujila, da so pri- šli roparji, toda ker se je bala, da ji ne zažgo hiše, če jim izlepa ne odpre vrat, je rekla otroku, da naj jih odpre, kar je ta tudi storil. Roparji so nato pridrli v hišo in so precej vprašali po oro- žju in zahtevali, da naj jih pre- pljejo h gospodarju. Gospodarjev brat Jože jih je res peljal h go- spodarju, ko so vstopili v njego- vo sobo, je en ropar nameril pu-ško na gospodarja Janeza Kav- čiča, drugi ropar je nameril pu-ško na gospodarjevega brata Jo- žeta; roparji so Kavčičema za- grozili, da ju ustrelje, če ne poka- žeta denarja. Prestrašena brata sta roparjem nato pokazala kov- čege, v katerih je bil denar, na- kar je tretji ropar preiskal kov- čege in vzel iz njih 10.750 K de- narja; roparji so dalje vzele 100 kg masti, 50 klobas in drugega blaga, tako da ima Janez Kavčič 16.505 kron škode. Posebne od- redbe bodo potrebne da se ropar- ska golazen v naši deželi zatre.

Nov drobiž. Finančni minister dr. Velizar Janković je izdal od- lok, po katerem bo naš novi Lo- vani drobiž sestajal iz zmesi cin- ka in aluminija.

Valuta. 2. marca v Ljubljani. Ameriški dolarji 131, avstrijske krona-52, bolgarski levi žigosani 190, carski rublji 174 do 186, če-ške krona 144, angleški funti (1 funt) 450, napoleonor (1 kom- ad) 490, nemške marke 180, ru- munske levi 185, italijanske lire 765.

Cene konj v Avstriji. Na veli- kem konjskem sejmu v Welsu (19. februarja) so letos prodaja- li konje po tehle cenah: Pingav- ski konji po 40.000 do 80.000 K; koroško plemo 30 do 55 tisoč kron; ogrsko plemo 25 do 45, ti- soč kron žival. Prodanih oziroma zamenjanih je bilo približno 900 konj. Vsega so pripeljali na se- menj 1800 živali, v vrednosti 60 milijonov kron. Kupčije za izvoz so bile izključene.

Koliko prebivalcev ima Gori- ca? Po ljudskem štetju z dne 31. decembra 1919 so našli v Gori- ci 22.268 prebivalcev. Dne 31. decembra 1918 je imela Gorica 12.428, dne 10. oktobra 1918 le- ta 8.706 prebivalcev, med prvo, i- talijansko okupacijo, pa okrog 3000 prebivalcev.

Dobravice na Belokranjskem. Iz Amerike je prišel g. Jan. Žu- gelj, p. d. Črnomaljevec. Istotako je prišel iz Amerike pred nedav- nim g. Mirko Rus, p. d. Marti- nov. Umrli je 1. feb. t. l. Marija Vogrin, stara do 55 let, p. d. Pe- trovka. — Poročena sta bila dne 3. februarja g. Avgust Jakše iz Semiča in gde. Terezija Klepec iz naše vasi. Bilo sredno!

Izgnana judovska rodbina. Dne 23. febr. 1920 je bila izgnana iz Ljubljane judovska rodbina Gottfried Goetzl, ki ima trgovino z obleko na Glavnem trgu. Goetz- lovi so prosili za sprejem v Jugo- slavijo, toda državljanstva niso dobili. Ker niso hoteli prostovolj- no zapustiti Ljubljano, jih jo mo- rala policija izgnati s silo iz Ju- goslavije.

Uboj. Pred ljubljanskim poro- tniim sodiščem dne 1. febr. je bil obsojen na eno leto težke ječe Rudolf Rekar, ker je 23. decem- bra 1919 ponoči med vasovanjem pri neki punči na Poljanah pri Kresnicah zabodel km očkega tanta Franca Valentiča, da je rani podlegel.

Sporazum glede rudarskih mezd v Trbovljah. — Na podlagi mezdne obravnave, ki se je vrši-

la pod predsedstvom ministra za šume in rude Antona Kristana glede zahtev delavstva trboveljs- ke premogokopne družbe, je pri- šlo do sporazuma, na podlagi ka- terega se vse obstoječe pogodni- ne in stalno določene plače ru- darjem zvišajo za 77 odstot. Po tej pogodbi, ki velja od 8. febru- varja 1920 do konca prve plačil- ne periode v mesecu juniju 1920, odpadejo med tem vse doklade in doplačila, zlasti tudi diferen- na plačila za živila. Ostane le družinska doklada 4 K za vsake- ga družinskega člana in nabavni prispevek za četrtletje za vsake- ga delavca po 300 K, za družin- skega člana pa 100 K. Vsled teh poviškov je treba nanovo pre- računati ceno premoga, kajti tr- boveljska premogokopna družba je na nje pristala pod pogojem, da se jim prizna zvišanje cene za premog. Ob tej priliki družba za- hteva tudi posebne poviške kot nabavno in amortizacijsko kvoto za nove investicije v Rajhenbur- gu in Hudi jami. Dokler ti prera- čuni ne bodo končani, je minister za šume in rude dovolil sledeče cene: za debeli premog K 302,50, za drobni premog K 274,50 za 1 tono.

Župnijo sv. Martina v Kamni- ci je dobil č. g. Franc Božiček, kaplan v Zavrču.

Ponesrečil se je v strugi Ljubl- jani na pepelnico sredo leta 1869 rojeni urarski pomočnik Jernej Martinelli, ki se je popol- noma izgubil, ker je rad pil; bera- čil je in bil silno nadležen in je v zvezi s svojim beraškim roko- delstvom seveda večkrat tudi go- stoval v raznih zaporih in v pri- silni delavnici. Zjutraj ga je za- gledal pri mesarskem mostu ležati v strugi Ljubljani državni var- nostni stražnik Rogelj, ki je šel k Reichu po lestvico, po kateri so privlekli Martinelli na Poljan- ski nasip; Martinelli je še par- krat vzdihnil, nato pa umrl, nakar so ga prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

Mariborska verižnika z zdravili. Z Dunaja nam poročajo: Dunaj- ska policija je prišla na sled mi- ljonskem verižniku z zdravili. In- sičar sta stala na čelu tega veri- žnja trgovca Rihard Lončar in Franc Klement iz Maribora. Dne 14. februarja je bil Lončar areti- ran v hotelu "Oesterreichischer Hof." Klementa še niso prijeli, ker je odpoval in se še ni vrnil na Dunaj.

Prelom v jugoslovanski socia- nodemokratski stranki. "Na- prej" prinaša v svoji od 5. mar- ča številki potrdilo o razbitju stranke. Pod naslovom "Vsem strankinim organizacijam in so- drugom!" pojasnjuje prelom v stranki tako- le: Našim meščan- skim strankam, zlasti pa kleri- kalni stranki, se je posrečilo pri- dobiti nekatere posameznike, ki so komaj prišli v stranko, za gr- di namen, da razbijejo doslej e- notno stranko slovenskega socia- lno demokratičnega proletari- jata. Ti temni individuiji so že dolgo rovali proti stranki in n- jeniim posameznim institucijam. Znani ing. Gustinčič, ki je med vojnjo bil plačan od sovrstnika ruskega carja, od črnogorskega despota Nikite krvavega spomi- na, je bil prvi, ki je začel zanaša- ti nered med naše vrste, tako, da- ga je stranka, v katero se je bil vpisal, morala izključiti. Toda pridobil si je bil zaveznikov, zlasti vladnega komisarja drja. Le- meža in sedanjega tajnika želez- ničarske organizacije Josipa Pe- triča. Ti in še nekateri med njimi, zlasti tudi svak klerikalnega de- želnega predsednika drja. Brej- ca. L. Veneiz, so začeli delati na ustanovitvi nove stranke, tako- zvanih komunistov. Mi smo ved- no bili socialnodemokratična stranka in takšna hočemo tudi o- stati. Naše organizacije so se po prevratu zelo pomnožile in to ne- da nima ne spanja niti meščan- skim strankam, niti posameznim častihlepnežem, ki si hočejo tako postlati ugodno ležišče na račun organiziranega delavstva. Pre- pričani smo, da se to lopovsko de- lo ne bo posrečilo in da bo delav- stvo spoznalo, da mu je nujno po- trebno, da ostanejo njegove vr- ste enotne. Naše delavstvo je ta- ko razumno, da se ne bo teplo med seboj na veselje in v korist meščanskih strank in reakcije. Pozivljamo vse organizacije in sodruga, da razdirače in izdajal- čeče in izdajalec delavske sloge, kjerkoli se prikažejo, postavijo pod kap in se izrečejo za enot- nost in za sklepe izvrševalnega

odpora, ki so bili objavljeni v "Napreju", Ta, ki danes razdira delavsko slogo in enotno stranko delavskega socialno demokrati- čnega proletarijata, je izdajal- lec. Postopajte kot s takimi.

"Slov. Narod".
Glavni urednik "Napreja" S. Golouh je izstopil iz uredništva tega lista, ker ne soglaš s stran- kiimi taktiko.

Brezglavno postopanje. Naša vlada je med drugim zahtevala tudi izročitev 164 bivših ogrskih častnikov, ki so se med vojno pregrešili proti mednarodnemu pravu in so kot poveljniki razni- nih vojaških enot nasilno in bar- barsko nastopali proti jugoslo- venskemu prebivalstvu. Sedaj se je izkazalo, da služijo ti častniki katerih izročitev zahteva naša vlada, v naši jugoslovanski arma- di. To je vsekakor precejšnja bla- maža. Naša vojna uprava je pri sprejemanju častnikov v našo armado postopala brez vsakega preudarka, in je sprejela v vrste naše vojske mnogo takih elemen- tov, ki absolutno ne spadajo v našo armado, odklonila pa je ta- ke, ki so bili ne samo strokovno vsposobljeni, marveč tudi po svo- jem mišljenju naravnost poklica- ni v to, da se jih sprejme in uv- rsti v našo narodno vojsko. Zani- mivo bi bilo zvedeti imena teh častnikov in nadejamo se, da bo vojaška uprava tako kulantna, da bo javnosti dala na razpolago imena vseh onih častnikov, ki so bili sprejeti v našo vojsko, ka- mor pa očitno ne spadajo.

O kamniški smodnišnici se ši- rijo govornice, da jo namerava država prodati. Govori se, da zahte- va država zanjo 80 milijonov in da se pogaja z državo za nakup smodnišnice neki konsorcij, v ka- terem imajo baje večino židje. Ta konsorcij ponuja, kakor čuje- mo, 80 milijonov. Tem vestim ne moremo verjeti. Kakor je nam simpatično, da bi se kamniška smodnišnica spremenila v tovar- no rečimo za vžigalce ali kaj sli- čnega, ker bi bila s tem enkrat za vselej odstranjena vsaka ne- varnost za kamniško mesto, tako se ne moremo sprijazniti z misli- jo, da bi država izročila smodni- šnico v židovske roke za naravn- stno smešno nizko ceno, saj zatr- jujejo strokovnjaki, da bi se ta- kšno podjetje, kakršno predstavlja kamniška smodnišnica, da- nes ne dalo zgraditi niti za 200 milijonov. In čemu bi dala država upravo to podjetje iz svojih rok, ko vendar obstoji tendenca, da bi si naj državna uprava iz- vojevala odločilen vpliv v vseh važnejših industrijskih podjet- jih. In končno ako se hoče tovar- no že na vsak način prodati, naj se jo proda domačinom, našim ljudem, ne pa židovskim kapita- listom, proti katerim vlada v vseh svojih našega naroda naj- odločnejši in najenodušnejši od- por. Slovenci ne moremo trpeti, da bi se morda celo z vladno po- močjo, pri nas vgnezdil tuj židov- ski kapital, in smo brez razlike strank krepko odločeni da z vse- mi sredstvi preprečimo, da nas gospodarsko podjarmijo židovski bananji mogotci. Pri tem nas čiš- to nič ne moti, ako se s tem za- merimo znani organizaciji "Alli- ance Israelinte", nasprotno nam služi samo v čast in je nam v po- nos, ako smo predmet napadov s strani mednarodne židovske zve- ze.

Kako raste Nemcem gredben? Iz Brna poročajo: Na brnskem gledališču imajo Nemei rezervir- ana dva dni v tednu za nemške predstave. Na pustni terek so vprizorili Saltenovo igro "Der Gemeine". Prizoru, kjer nastopa- jo rekrtuti, je zaigrala za kulisa- mi godba znano pesem "O du mein Oesterreich!", pri čemur je navzoče občinstvo jelo dem- strirati za Avstrijo in Habsbur- žane. Občinstvo je stoji pelo to pesem in vzklikalo proti Čehoslo- vaški republikli. Proti tej dem- straciji ni nihče nastopil. Izvede- lo se je zanjo še le drugi dan. Vest o tej vsenemski demonstra- ciji je razburila vso češko jav- nost, in češko časopisje zahteva ne samo strogo preiskavo, mar- več tudi, da se Nemeem takoj prepove uporabljati še nadalje gledališče za nemške predstave.

Uvoz in izvoz kronsko - dinar- skih bankovcev glasom obvesti- la, ki ga je prejela trgovska in o- brtna zbornica v Ljubljani od predsedništva delegacije ministr- stva finanč za Slovenijo in Istro v Ljubljani, ni prepovedan.

Telefonski pogovori v Nemčiji Avstrijo. Telefonski pogovori so dovoljeni ta čas razen med Lju- bljano tudi med Mariborom, Cel- jem, Ptujem in Zidanim mostom na eni ter Dunajem in Gradcem na drugi strani. Tridminutni po- govori stane v vseh imenovanih primerih štiri dinarje ali 16 K. Nujni pogovori pa velja trikrat toliko.

V Zagrebu je umrl g. Mijo Ar- ko, veletržec, oče g. Vladimira Arka. Pokojnik si je z neumor- nim delom in marljivostjo ustvaril v Zagrebu cvetoče podjetje, ki ga vodi sedaj njegov sin.

V Pragi je umrla studentka medicine gde. Vlada Jelovškova, hčerka ge. Zofke Demetroviče- ve, znane naše pisateljice.

Amerikanca je okradel Anton Lavrič, doma iz Travnika pri Ko- čevju, se je dne 10. decembra t. l. zvočer pripeljal z drugimi to- variši iz Amerike na ljubljanski glavni kolodvor. Tu je čakal vla- ka v Kočevje. Ko je blagajnik jemal vozni listek, sta mu med

tem časom bila ukradena dva kovčega raznega blaga, obleke, in perila, katera ceni Lavrič na 200 dolarjev. Kot osumljen tat- vinar je bil aretiran Ivan Klebe Filipanov v Istri, analfabet, biv- ši vojak 97. pp. Klebe se danes, 24. t. m. zagovarja pred ljub- ljanski poroto. Predsednik dvo- rni svetnik Fr. Regally, obtožen- cu: "Ali se čutite krivega?" — Obtoženec: "Ne, gospod sodnik, nič nisem krade!" Zagovarja se sicer mirno, njegov glas nizek, in pravi, da je obleko kupil pri Ju- goslovanski bolnišnici. Obtože- nec*o je takoj preoblekel, in si- cer v Lozarjevem hlevu. Pustil je tam svojo raztrgano obleko, ki je bila vsa "živa". — Zahajal je v "Ljudsko kavarno" v Florijan- ski ulici, kamor se shajajo sami sumljivi elementi. V tej kavarni sta ga drugi dan zalotila tudi Lavrič in priča Tusar, ki sta ta- koj vprizorila lov za tatom. Stepotipni, kratki soobtožen- čev zagovor, na vsako vprašanje odgovarja: "Nisem ukral..."

K 100 samo \$1.00
Pošiljam denar po najnižjem dnevnem kurzu.
K. 1000—VELJA SEDA SAMO \$9.50
Imam oblastveno dovoljenje za pošiljanje de- narja od "Vlade in Federal Reserve Boarda".
Vse pošiljatve so garantirane.
Moje geslo je: "Točna in poštena postrežba".
JOSIP ZALAR, Joliet, Ill.

SIFKARTE
za DUBROVNIK
TRST, HAVRE
in HAMBURG
prodajemo po
na j p o v oljnenih
cenah za najsigurneje brzoparnike.
DOPREMAMO osebe iz starega kraja z malimi stroški in brez zavlačenja.
POSILJAMO denar v domovino, ter izdajemo čeke na dolarje, ali Krone na Prvo Hrv. Šte- dionico.
ZAVARUJEMO hiše proti požaru, osebe na življenje in ponesrečbe.
NAS ODVETNISKI in javni notarski oddelek prevzema tožbe, tirjatve, prevode, uknjižbe in vse v to stroko spadajoče posle tukaj in v domovini.
PRODAJEMO hiše, lote ter farme pod ugodnimi pogoji.
Za dobro postrežbo jamči.
John A. Lajevich & Co.
1137 West 18th Street.
Phone; Canal 4116 Chicago, Ill.
M. Squarcy, poslovođja.

Pozor gg. tajniki krajevnih društev!
Kadar potrebujete nova društvena pravila, lično izdelana pisma, kvarte, vabila in vstopnice za veselice, ali kake druge tiskovine, obrnite se na največjo slovensko unijko tiskarno v Ameriki, na
NARODNO TISKARNO, 2146-50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
Ta vam bo izdelala vse tiskovine v popolno zadovoljnost glede cene, točnosti in okusnega dela. Osebito vam priporočamo zelo pripravne Vplatične knjžice za člane in članice, izdelane v malem žepnem formatu in trdo vezane. Dalje imamo v zalogi zelo prikladne Nakaznice za bla- gajnike za izplačevanje bolniške podpore in drugih izdatkov, ter po- botnice. Tiskane imamo tudi Bolniške liste, večje in manjše in posebne pole za vodstvo članov, da se ima na podlagi teh pol lahko vedno natančen pregled števila članov po skladih, ali razredih.
Na zahtevo pošljemo vsakemu društvu vzorec gorinavednih tiskovin na ogled brezplačno!
OPOMBA: V naši tiskarni se tiska "Glasilo K. E. K. Jednote".

Prava železničarska ura 21 kamnov, jamčena za 25 let.
STANE SAMO \$7.95.
ZASTONJ: NAJNOVEJŠE VRSTE DENARNICA ZASTONJ.
Le enkrat v življenju nudi se vam tako ugodna prilika. Samo mislite si 20 do- larska ura, vank jo lahko dobi od nas za \$7.95. Ura, ki je tu na aliki krasn in trpešno izdelana ima prve vrste dobro švicarsko kolesje, jamčena za 25 let. Te ure so svetovno znane za nabeležje, ker drže do minute pravilen čas in se ne pokvarijo. Vsi kondukturji in drugi železničarji nosijo tako uru in vsaki gre- do na čas teh ur. Torej kdor hoče imeti eno teh dobrih ur mu pripravljamo, da jo nabavi ne boje mu šal. Te ure se navadno prodajajo po zelo visokih ce- nah, sicer pa mi želimo seznaniti občin- stvo, da te ure so najboljšje vrste in po- ceni, vsled tega smo se odločili jih pro- dajati za kratko dobo po \$7.95. Sicer ako bi ne bili zadovoljni s to uro, po sprejemu, nam jo lahko vrnete in mi vam povrnemo denar.
ZASTONJ: Kder izrete to oglaš in nam pošljete naročilo dobi POPOLNOMA ZA- STONJ lepo in trpešno denarnico.
NE POSILJAJTE DENARJA v naprej. Održite to oglaš in naročite za naključje s 25 centi kot v pokritje pošiljateljevih stroškov. Ostalo bodejte plačali za blago šele potem ko se vam prične ura na dom. Hitite in pošljite naročilo še danes predno se cena uram povzra. Pišite takoj.
IMPERIAL WATCH CO.,
Dept. 1408 A.
1016 Milwaukee Ave.,
Chicago, Ill.

Ne morem si drugače pomagati! Priča Anton Lavrič, ki je bil šest let v Ameriki, izpove, da je obleka, katero nosi obtoženec, njegova last; tudi račna "corpora delati" reklamira za svojo last. Zivahnokomičen je bil dogovor med pričo Tušarjem in obtoženecem. Priča: "Pa si bil na kolodvoru!" Obtoženec: "Nisem". Priča: Kaj hudiča boš tajil! V Mariboru pri vojaki smo te klicali za "cigana". Obtoženec: "Nisam bio. Nisam ukradl..." Na podlagi porotniškega krivdoreka je bil Ivan Klebe obojen na dve in pol leta težke ječe. Sodbo sprejme z izjavo: "Ne morem si kaj! Sem zadovoljen!"

Druga razprava je proti Josipu Jakupilu, Francetu Steinerju in Vladu Ciceronu zaradi tatvine 20 steklenic živega srebra v kemični tovarni v vrednosti 35.000 kron.

Razno z Goriškega. Še vedno je vse polno nesreč, ki jih povzročujejo ročne granate. Josip Erzetič iz Kožbane je umrl v goriški bolnici vsled poškodb, ki mu jih je napravila ročna granata. Sranšuo je bil razmesarjen. Josip Čeh iz Brestovnice na Krasu se zdravi v bolnici, ker je tudi močno poškodovan vsled eksplozivne ročne granate. Bati se je, da bo takih nesreč na spomlad na kmetih še mnogo. V Lukovcu je umrl nadučitelj Albert Rafer. Za prijorja v bolnici usmiljenih bratov v Gorici je imenovan Rajmund Bernardžik, Čeh, ki deluje v tej bolnici že nad 20 let. Usmiljeni bratje v Gorici so večinoma Čehi. — V Bovecu se je zgodila začetkom februarja velika nesreča. V predolih sta nabirala stavbe predmete Ivan Kravanja in sin. Predor se je začel zasipati in je pokopal oboje. — V Dvoru pri Bovecu je povozil vojaški avtomobil 14letnega Frana Kenda. Bil je takoj mrtev. — Slovenski koloni v Brdih se gibljejo. Na sestanku pri komisarijatu v Gorici za samopravne zadeve začetkom februarja se je podujarjala potreba, da se kolonstvo odpravi.

Poročil se je v Gorici slovenski pisatelj gospod Damir Feigel, tajnik "Zveze slovenskih županstev" z gospodično Pavlo Cejevo.

Smrtna kosa. Umrl je v Ljubljani nekovski mojster, gostilničar in ljubljanski meščan Jožef Bončar.

Poprave slovenske zgodovine. V listu "Narodni Politika" opazarja Josip Holeček na drugo slovensko korekturo, ki jo imenuje poprava zapadnoslovenske in jugoslovenske zgodovine. Med drugim veli: Poprava slovenske zgodovine, ki je započela z ustanovitvijo čehoslovaške in jugoslovaške države, ne bo popolna, dokler se ne doseže fizični stik med Čehi in Jugoslovani. Za to je na obeh straneh potreben koridor. Brez koridora ni mogoče nobena enotna misel, noben načrt in noben napredek.

NAŠI FANTJE V SIBIRJI.

V Sibiriji v Tomsku pri jugoslovenskem dobrovoljskem polku se nahajajo čvrsti in zdravi ti le naši fantje (letnica pomenja rojstno leto), katerih imenik je prinesel sabo gosp. Julij Zevnik, učitelj na Vranskem: Artič Valentin 1890 Brezovica; Alkiči Ivan 1887 Kostanjevica; Artič Franjo 1885 Podpeč; Ažman Franc 1899 Železniki; Arhar Franc 1899 Róvje; Arigler Ad. 1889 Kamniški Abel Ahlin 1894 Vitica; Borštnik Jakob 1886 Vrhnika; Buh Anton 1893 Ljubljana; Blažič Jakob 1893 Ragovo; Borštnik Bruno 1897 Ljubljana; Benedičič Ivan 1890 Studeno, Kranj; Borštnik Vincenc 1891 Zgornja Šiška; Bratuž Mohor 1893 Draga; Breje Valentin 1891 Tržič, Kranj; Benedičič Mihael 1882 Dobrava, Radovljica; Berčič Valentin 1879 Ljubljana; Bernik Franc 1891 Podlog; Bruno Stefan 1891 Osolica, Logatec; Berčon Rudolf 1884 Javorje, Litija; Baroga Andrej 1886 Cerkljica; Basaj dr. Josip 1887 Suha; Josip 1891 Kaptol; Centner Julij 1894 drinja; Cepuder Vladimir 1880 Kamnik; Cepin Alojzij 1890 L. Litija; Cuderman Alojzij 1892 Kranjska Gora; Čebular Alojzij; Alojzij Škoflje; Černe Franc

1892 Groblje; Cadež Iv. 1894 Holtoja; Čampel Alojzij 1892 Ščuka; Cadež Alojzij 1881 Poljane; Černkovič Jrij 1884 Drin, Kočevje; Dobovšek Franc 1889 Brdo; Detelja Fr. 1889 Borovnica; Draganc Julij 1894 Novo mesto; Držaj Josip 1893 Doblice; Dvoržak Martin 1884 Bistrica; Erzen Anton 1888 Moster, Radovljica; Fajdiga dr. Božidar 1887 Novo mesto; Frilija Anton 1887 Senožec; Globočnik Franc 1894 Tržič, Kranj; Gabriel Radoslav 1883 Jesenice; Gabrijan Janko 1893 Metlika; Golob Florijan 1894 Tužkačevo; Goldeč Leopold 1882 Sajevica; Golob Ivan 1886 Šmartno, Litija; Gliha Maks 1893 Unee; Gabrček Stanko 1893 Krško; Grajar Lovrenč 1884 Skraučina; Gorenje n Marti 1885 Studene, Krško; Čučman Josip 1891 Novo mesto; Gabrovšek Ivan 1884 Godovič; Grebene Franc 1896 Brezje, Krško; Guštin Ivan 1892 Postojna Čepno; Hladnik Matel 1888 Križna gora, Vipava; Hafner Josip 1891 Godešič, Kranj; Jesenko Rado 1883 Poljane, Kranj; Jerak Josip 1886 Bučka; Juvane Albin 1897 Ljubljana; Janežič Ivan 1873 Črni potok; Jankovič Franc 1892 Ljubljana; Jenko Franc 1888 Rateče; Jensterje Anton 1894 Spodnje Dane, Sorica; Jaklič Josip 1895 Mrašovo, St. M. Toplice; Jamar Franc 1886 Danje, Radovljica; Janežič Anton 1892 Škvaro, Mokronog; Jerman Franc 1894 Brezovica, St. Peter; Jakečič Mihael 1885 Črnomelj; Kraje Florijan 1893 Lože Koprišnik Ivan 1892 Velika vas, Krško; Koslovičar Franc 1886 Dol. vas, Ljubljana; Kirin Ivan 1889 Zagorje, Postojna; Krajičan Ivan 1890 Nahovec; Kandare Anton 1888 Vas Dane, Logatec; Koutnij Vilibald 1893 Ljubljana; Kmeč Ivan 1887 Ljubljana; Kadunc Anton 1890 Ljubljana; Kojnar Ivan 1886 Smednik; Kenda Anton 1891 Idrija; Klun Franc 1892 Ribnica; Krašno Franc 1880 Rudanja; Krivec Matija 1892 Boh. Bela; Kregar Ivan 1887 Štepanja vas; Kreč Stanislav 1889 Ljubljana; Kordiš Andrej 1895 St. Mihael, Novo mesto; Kolman Franc 1878 Kleče, Radovljica; Kozak Josip Josip 1895 Ljubljana; Kusald Alojzij 1890 Unavnorje; Karter Josip 1892 Rovni, Krško; Korik Ivan 1873 Kranj; Kovač Rudolf 1892 Veliki Slatnik, Novo mesto; Kostanjevič Ivan 1887 Polje; Kalan Franc 1884 Breznica; Ljubič Ivan 1893 Tržičje; Leban Ivan 1897 Grudene; Lukač Anton 1891 1889 Siroka set. Litija; Lesar Josip 1891 Ribnica; Lovšin Ivan 1890 Ribnica; Lústrik Pavel 1894 St. Vid Ljubljana; Lovro Andrej 1895 Kočevje; Likar Ivan 1889 Postojna; Levstik Iv. 1889 Sodražica; Levstik Anton 1883 Turjak; Mirlek Jèrnež 1894 Grčevi, Novo mesto; Melhorič Karel 1897 Slavina; Menein Martin 1889 Škocijan, Krško; Melik Anton 1886 Ljubljana; Modic Ivan 1892 Vel. Lašče; Mahanja Anton 1888 Stranje, Postojna; Majer Franc 1886 Ljubljana; Miklavčič Mihael 1894 Oselnica, Kranj; Maher Anton 1892 Škofja Loka, Kranj; Mubi Josip 1888 St. Jurij Kranj; Martinjak Ivan 1883 Škofja Loka; Merhar Filip 1888 Kleče, Ljubljana; Možina Franc 1891 Postojna; Mervar Franc 1897 Žužemberk; Meglič Mihael 1878 Kovor, Kranj; Mohor Ivan 1884 Loški potok; Markun Ivan 1885 Vodmat; Markel Ivan 1894 Bohinjska Bela; Možina Franc 1891 Postojna; Metelko Josip 1894 Raka, Majzelj Alojzij 1887 Metlika; Mulej Franc 1881 Potoke, Radovljica; Novak Ljudevit 1891 Zurno, Rateče; Nagl Josip 1882 Postane, Kočevje; Novak Stanislav 1889 Dole, Kostanjevica; Nahtigal Ivan 1894 Jarše; Novak Josip 1896 Mirna peč; Ovsenek Franc 1884 Tržič; Omahne Franc 1884 Zagorje, Litija; Ovcenik Josip 1890 Krasnodol, Litija; Puš Josip 1892 St. Vid Litija; Pušar Jakob, Škofja Loka; Poklukar 1888 Gorje; Pavlin Ivan 1878 Dobropolje; Prah, Franc 1894 Sel. Krško; Polde Gašper 1889 Ljubljana; Petrič Ljubo 1893 Stopiče; Pirik Ignacij 1881 Za-

plana; Perhavec Matija 1887 Postojna; Pirkovič Vladimir 1891 Ljubljana; Petrič Franc Podgrašeno, Krško; Pazdere Jur 1885 Griblje; Paternost Metod 1884 Senožec; Pogačnik Bogdan 1892 Podnart; Pilnij Karel 1891 Ljubljana; Perne Alojzij 1891 St. Jurska gora; Pretnar Blaž 1892 Podbrezje; Pezdire Anton 1893 Slamnada, Črnomelj; Pranzik Josip 1897 Štrit, Krško; Pogačnik Josip 1890 Gorje; Poča Ludvik 1890 Žužemberk; Pročeren Josip 1896 Radovljica; Pucelj Franc 1887 Toplice; Peček Franc 1893 Zapotok Kranj; Preželj Josko 1894 Begunje, Logatec; Ramuš Lovrene 1880 Poljane, Kranj; Rožman Jakob 1895 St. Fužina, Radovljica; Rekef Ciril 1893 St. Vid, Ljubljana; Ribnikar Franc 1895 Garmolje, Novo mesto; Ravnikar Anton 1895 Ljubljana; Razinger Ivan 1882 Panovče; Renko Ivan 1894 Blagovica; Rozman Viktor 1882 St. Vid Ljubljana; Rozman Franc 1898 Luže, Kranj; Strojnik Franc 1892 Dobrava, Krško; Stanovnik Anton 1894 Brzdence, Vrhnika; Sos; Dragutin 1890 Ljubljana; Strah Anton 1892 Zagorica, Novo mesto; Stare Ignac 1890 Hrovači, Kočevje; Strupl Ivai 1881 Rupa, Kranj; Slatner Alojz 1887 Cerklje, Novo mesto; Škok Andrej 1892 St. Peter; Štefan Ivan 1891 Ljubljana; Sitar Vid 1895 Trebnje; Šribar Alojz 1893 Krško; Šušter Ivan 1883 Ljubljana; Škoda Josip 1883 Prekova, Novo mesto; Spelič Sebastijan 1882 Dobernice, Novo mesto; Šmit Ivan 1893 Podlog, Kranj; Švajger Florijan 1895 Tržič; Švajger Ciril 1893 Novo mesto; Šumrada Janko 1884 Starji trg Logatec; Škoflanc Franjo 1894 Brege, Krško; Šmale Leopold 1896 Ribnica; Škoda Josip 11. 1892 Zaseb Krško; Štrkelj Josip 1886 Podutik; Škantar Franc 1890 Boh. sr. vas.; Šireelj Josip 1884 Kostanjevica; Šimuncovec Andrej 1889 Vodice; Stajnar Ludvig 1891 Radgona; Sterle Anton 1896 Bač, Bistrica; Šprohar Josip 1892 Černo, Košana.

Šubenik Feliks 1888 Zagorje, Litija; Tratnik Kazimir 1887 Ljubljana; Turk Karl 1887 Novo mesto; Turner Herman 1894 Ribnica; Tekavec Jurij 1884 Bloke; Tomšič Andrej 1883 Sembič; Postojna; Trampuš Alojz 1886 Golobrd, Medvode; Trtnik Josip 1888 Ljubljana; Uršič Anton 1882 Kostaljec, Ljubljana; Učetič Ivan 1892 Gorica, Krško; Umnik Anton 1891 Predovlje; Urbančič Josip 1887 Ljubljana; Vidrih Fr. 7886 Podraga; Valenčič Franc 1889 Nadanje; Vidmar Ivan 1882 Lopata, Žužemberk; Vadman Lovrene 1883 Šuma, Kranj; Velkonja Anton 1885 Sp. Idrija; Vrijski Karl 1895 Novo mesto; Verbič Ivan 1894 Privatlje, Ljubljana; Vrtačnik dr. Alojz 1884 Vič, Vitigoj Ignac 1890 Dol. vas, Velika Loka; Vatovec Ignac 1880 Čepno, Postojna; Zevnik Anton 1891 Breznica, Ljubljana; Zorec Franjo 1892 Potok, Novo mesto; Zalokar Ivan 1880 Mengeš; Završnik Alf. 1892 Oljšek; Zlatušer Ivan 1894 Davča, Kranj; Zaje Josip 1879 Trzin; Zupan Klement 1888 Tupalčevo, Kranj; Zvoki Franc 1894 Podolnica, Vrhnika; Zupančič Josip 1894 Višnja gora; Žirovnik Pavel 1891 Ljubljana; Žakelj Radivoj 1889 Ledine, Logatec; Žnidaršič Josip 1897 Hirska Bistrica; Železnikar Saša 1890 Ljubljana; Žganjer Ivan 1890 Mokronog, Kranj; Zupančič Franc 1888 Krško; Bergant Miroslav 1891 Vipava; Božič Josip 1881 vas Brod, Novo mesto; Gašperin Ivan 1893 Senjur; Zabkar Franc 1889 Paka; Zavrli Alojz 1891 Litija; Kastelic Martin 1886 Zagradec, Ljubljana; Lovrenčič Ivan 1892 Planina; Novšak Josip 1891 Log, Krško; Osvaldič Josip 1890 Zibalje, Logatec; Plankar Franc 1890 Cerklje, Krško; Rangus Josip 1892 Drama, Novo mesto; Smuk Peter 1891 Mirke, Vrhnika; Horvat Alojz 1892 Radovljica; Zaro Ivan 1878 Kalce, Krško; Skotnik Stefan 1894 Radgona; Petrovič Peter 1890 Okrog, Kamnik; Kastelic Peter 1885 Ljubljana; Česen Alojz 1890 Dol; Ilovar Jožef 1890 Ljubljana.

PRED ODHODOM V STARI KRAJ.

Pred odhodom na parnik Imperator se podpisani še enkrat poslavljamo od svojih številnih prijateljev in znancev v Cleveland, Ohio in drugod. Posebej pozdravljamo svoje brate, sestre, njihove družine ter druge sorodnike. Zahvaljujemo se še enkrat onim, ki so nas spremlili na postajo. Ob enem se zahvaljujemo rojaku Leo Zakrajšek v New Yorku za njegovo točno in pošteno postrežbo in njegovemu točno tudi drugim rojakom priporočamo. Jernej Otovičar, Louis Tomažin, Mihael Žele z ženo in Martin Mezek.

Ob času, ko odhajamo v stari kraj s parnikom La France, je naša želja še enkrat pozdraviti rojake širom Amerike, zlasti pa one v Milwaukee, Wis., pred vse seveda svoje sorodnike, prijatelje in znance. Posebno zahvalo izreka mo onim, ki so nas spremlili na postajo. — Zahvaljujemo se tudi Leo Zakrajšek v New Yorku za točno postrežbo, s katero smo podpisani vsestransko zadovoljni. Zato to tvrdko, tudi drugim rojakom toplo priporočamo. — Vsem skupaj: Hvala in pozdravljeni!

Mi gremo na parnik La France, da pelje domov nas Slovence, da pelje nas onkraj te luže, kjer pili ne bomo mlakuže,

prava se kaplja bo pila in našo bo kri poživila, zavriskali bomo, zapeli, na novo živeti začeli.

Franc Suhač Ljutomer; Franc Krebs, Gornji Grad; Jož. Krebs, Gornji Grad; Franc Koren, Šmartno; Franc As z družino, Mozirje. (Advertis.)

SVOJE ROJAKE ZDAJ ZOPET LAHKO DOBITE V AMERIKO.

Priseljniške postave ostanejo še zmeraj v veljavi kot pred vojno. Svoje rodbino lahko dobite v Ameriko. Podpisani vam bo dal navodila, kako dobijo v kraju pothe liste. Pišite, ali se pa osebno obrnite na znanega rojaka Matijo Skender, Javnega Notarja, 5227 Butler Street, Pittsburgh, Pa. On vam bo stvar uredil in pojasnil. (Adv.)

FARMA NA PRODAJ.

Proda se po ugodni ceni lepa in velika farma v državi Wisconsin. Na farmi je lična hiša z vsemi drugimi gospodarskimi poslopji; dalje so na tej farmi potrebni stroji, konji, goveja živina, prešči in kokoši z eno besedo vse, kar se rabi na farmi.

Za nadaljnja pojasnila se obrnite na: Frank Šivar, Millston, Wis. (Jackson Co.)

KUPUJEM BONDE.

Plačujem jih po najvišji tržnji ceni. Bonde pošljite po pošti v registriranem pismu M. Musil 2415 So. Sawyer Ave. Chicago, Ill.

ŠPANSKA INFLUENZA

Zvezni javni zdravstveni urad pravi: "Ta bolezen se širi z dihanjem in telesnimi izločili, posebno iz nosa in vrata. Kot izborno sredstvo se za to priporoča malo, v petroleju raztopljeno Menthol, katerega je treba vdihovati v nos, ali namazati. Ker je Mintol Vapocream Mentholov obliž, vsebuje tudi oljnat snovi Eucalyptus-a, ki je veljal za najboljšo zdravilo za časa epidemije v Londonu l. 1891. To olje in druga olja ležijo vneto kožo v nosnici ter so antiseptična. Idite torej v bližnjo lekarno ter kupite lonček (jar) Mintol-a in rabilite ga za celo družino. Vsakdo naj si 3-4 krat namaže nosnice z njim. To zdravilo je gotovo najboljšo sredstvo zoper kašelj, prehlad, katar, glavobol, gripo, špansko influenco in pljučnico.

Pozor. — Zdravniki širom domovine predpisujejo dnevno za špansko influenco snovi, katere ima Mintol Vapocream. Ta zdravila so se izkazala vedno za najboljša da so ustavila to grozno bolezen tukaj, na Angliem in Špankem, kjer se leta najprojevala. To je najboljšo antiseptično sredstvo za nos, ter vrat pri mladini in odraslih. Kupite torej še danes lonček Mintol-a. Isti je tako potreben v zaščito vašega doma, kakor zavarovalnica.

Priič, ki srbi in peče je zelo neprijeten. Severovo mazilo za kožne bolezni (Sever's Ointment) je poznan po svoji vrednosti, ker hladi, olajša ni zdravi bolno kožo. Cena 50c in 2c davek.

Milo za izpahke in kožne nerednosti mora biti antiseptično, čisto in zanesljivo. Severovo zdravilno milo za kožo (Sever's Medicated Skin Soap) zadošča vsem takim potrebam. Isvrstno pri kopanju in britju. Cena je 25c.

Izmivanje ali mazanje prične kožo naj bi se veseli opravilo s antiseptično smesjo. Sever's Antiseptic je izvrstno zdravilo za take bolezni. Omešča in olepa kožo ter daje bolniku popolno zadovoljstvo. Cena je 35c in 2c davek.

Zaprtnica je vzrok mnogih bolezni. Pažnjo bi se naj polagalo na pravo delovanje črev. Sever's Balsam of Life (Sever's Življenjski Balsam) je zanesljivo zdravilo (prvi) za pritrje, slabi prebavi in za zgubo apetita. Cena je 50c in 4c davek.

Liniment bi se moralo imeti v vsaki hiši pri rokah. Sever's Gothard Oil (Severovo Gothardsko olje) je poznano kot zelo zanesljivo v takih slučajih revmatizma, ter enakih bolečin kjer je to zdravilo potrebno. Cena je 30 in 60c, davek 2 in 4c.

Severova družinska zdravila se prodajajo v vseh lekarnah. Vedno zahtevajte prava Severova zdravila in ne jemljite drugih ponaredb. Ako vam ni mogoče dobiti teh, tedaj jih naročite naravnost od nas, pošljite dovoljno svoto vsteviš davek na naslov: W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA.

Spomladansko Zdravilo

Spomladni je veliko družin v navedi, da si očistijo in osvežijo ves životni sistem in kri, da tako preprečijo kožne bolezni, mazulje, ture, ulčere in druge enake apahke. Take grde in nesnažne stvari dobe najboljšo polje kjer je oslabei život in nečista kri. Vsled tega vsakdo naj bi rabil

SEVEROV Kričistilec

(Sever's Blood Purifier), kateri je poznan kot pravo zanesljivo zdravilo za uredbno vsega životnega sistema in za naprav, prave čiste krvi in stem onemogočenje raznih izpahkov po koži, ter enakih bolezni.

Citajte kaj pravi Mr. Stanley Dorgan, 502-13th St., Omaha, Neb., iz dne Februarja 11, 1920:

"Zahvalim se vam za vaš nasvet in Severov kričistilec. Imel sem grdo kožo vse polno izpahkov, ki so se zgubili po zavzvanju Severovega kričistilca dva tedna. Sedaj sem zdrav in ničesar me ne boli."

Veliko enakih pisem prejmemo in prepričani smo, da to zdravilo bode tudi vam pomagalo. Navodila so lahko razumljiva. Cena je \$1.25 in 5c davek.

MORTGAGE BANK
PRVO IN EDINO SLOVENSKO PODJETJE TE VRSTE V CHICAGO IN OKOLICI.
URADNE URE
M. MLADIC & J. VERDERBAR, 1334 W. 18th St. (blizu Blue Island Ave.), Chicago, Ill. Telefon: Canal 2076.

ROJAKI POZOR!
Sedaj zopet zamorete potovati v stari kraj naravnost čez BAZEL, TRST ali pa DUBROVNIK.
Vozne karte zamorete pri meni kupiti iz New Yorka do vseh večjih mest v JUGOSLAVIJI.
Potni listi s potrebnimi potrdili se vam tu preskrbe hitro in brezplačno.
Preskrbimo vam tudi vse potrebno, da dobite sem svoje družine in sorodnike.
Za denarne pošiljate so vse bivše ovire odstranjene in se sedaj vse navadne in brzojavne pošiljate redno izplačujejo.
Brozjavni stroški znašajo od \$2.50 do \$3.24 od pošiljate, ne glede na to, kolika je svota.
Denarne cene so še vedno nestalne, zatoraj jih ni mogoče oglaševati. Moja neposredna zveza z Jugoslavijo mi pa omogočuje pošiljati denar CENEJE, kot kje drugje.
V vsakem slučaju dobite natančna pojasnila hitro in brezplačno, ako se osebno ali pismeno obrnete na staro in pod državnim nadzorstvom se nahajajočo domačo tvrdko:
EMIL KISS, BANKER, 133 Second Ave., Cor. 8th Street, New York, N. Y. Vstanovljeno 1898. Sprejema hranilne vloge in plača 4% obresti.

BAŃČNA TVRDKA 1726 So. Racine Ave. CHICAGO, ILL. Telefon Canal 4503

JOHN ZVETINA

JAVNI NOTAR Izvršuje razne listine... POŠILJA BLAGO V DOMOVINO.

POŠILJA DOLARJE V STARI KRAJ -IN- PRODAJE ŠIFKARTE.

Zapiski iz mrtvega doma.

Spisal A. M. Dostojevski. Prevel Vladimir Levstik.

(Dalje.)

Pršli smo na breg. Spodaj na reki, je stala v vodi zamrzla stara barka, ki jo je bilo treba razdreti. Onostran reke je sinela step; razgled po njej je bil mrkel in pust. Pričakoval sem, da se vsi kar vržejo na delo; oni pa niso niti mislili na to. Nekateri so sedli po tramovih, ki so se valjali na bregu; skoraj vsi so izvlekli iz škornjev mehurje z domačim tobakom, ki so ga prodajali na trgu v listih po tri kopejke funt, in kratke pičice lastnega izdelka z lesnimi cevkami. Zapršili so pičice; eskortni vojaki so napravili okrog nas verigo in so nas pričeli stražiti z neizrekljivo dolgočasnimi obrazy.

"Pa komu je prišlo na misel, da moramo razdirati to barko?" je izpregovoril nekdo, napol zase, ne da bi se obračal do koga drugega. "Ali bi radi imeli trske, ali kaj?"

"Umislil si je tisti, ki se nas ne boji," je menil drugi.

"Kam se neki vale ti kmetje?" je vprašal prvi po kratkem premolu, preslišavši seveda odgovor na prejšnje vprašanje, ter pokazal v daljavo na trumo kmetov, ki je gazila v gosjem redu nekam po snegu. Vsi so se obrnili leno v tisto stran ter se jim začeli posmehovati od brezdele. Eden izmed kmetov, poslednji v vrsti, je imel nenavadno smešno hojo; roke so mu mahale daleč okrog života, glavo pa, ki je bila pokrita z visoko kmetsko kučmo, je držal po strani. Vsa njegova postava se je risala jasno in celotno na belem snegu.

"Glejte si ga, starca Petroviča, kako se je zahotal!" je dejal nekdo izmed nas, oponašaje kmete po izgovoru. Zanimivo je, da so zrlj arestanti na kmete vobče nekoliko izvosa, dasi je bila polovica njih samih kmetskega stanu.

"Pa zadnji, otroci, ta hodi, kakor da bi redkev sadil!"

"Trdoglave je, bogatin," je pripomnil tretji.

Vsi so se zasmejali, a nekam leno, kakor nehote. Medtem se je približala kolačnica, živahna in jezična ženica.

Pri njej smo kupili za podarjeno petico kolačev ter jih razdelili na mestu po enakih delih.

Mlad fant, ki je trgoval v o-strogu s kolači, jih je vzel dvajset; začel se je pripraviti na vse načine, da bi dobil za nameček tri kolače, ne pa samo dveh, kakor je bila drugače navada. Toda kolačnica ni marala.

"No, kaj pa — tistega ne daš?"

"Česa še?"

"No, tistega, česar miši ne jedo."

"Da bi te zlomek!" je zavriščala ženica te rse zasmejala.

Naposled se je pokazal tudi delavski nadzornik, podčastnik s paličico v roki.

"Ohe, vi, kaj posedate! Začnite!"

"Čujte, Ivan Matvejič, dajte nam nalogo," je izpregovoril eden izmed "voditeljev", vstajaje polagoma z mesta, kjer je sedel.

"Zakaj niste prosili prej, na razhodu? Razdenite barko — to je vaša naloga."

Arestanti so se spravili naposled pokonec ter se spustili k reki, jedva prestavljaje noge. V od-delku so se pojavili takoj "razporediatelji", vsaj po besedah. Pokazalo se je, da barke ne gre razdirati kar tjavendan, nego da je treba po možnosti ohraniti bruna, posebno prečnice, ki so bile po vsej svoji dolžnosti pribite z lesnimi žebli in nekratkofasno delo.

"Najprej moramo odtrgati-tole bruno. Primito, otroci!" je dejal nekdo, ki ni bil niti "razporediatelj" niti "voditelj", nego navaden delavec-težak, majhen in redkobeseden človek, ki je molčal dotlej ves čas; zdaj se je sklonil ter objel z rokami debelo bruno, čakaje, da mu pridejo drugi pomagat. Toda nihče ni ni priskočil.

"To pa že vzdigneš! Ti ga ne vzdigneš, in ne tvoj ded, pa če je bil močan kakor medved!" je zarončal nekdo izmed zbol.

"Tak kaj pa, bratec, kako naj začnemo? Jaz res ne vem..." je

izpregovoril osupli preglasnež, iz-pustil bruno ter se vzravnil.

"Vsega dela ne opraviš — čemu se pojunaš?"

"Če bi moral trem kuram krmo razdeliti, bi se ušel, tu pa hoče biti prvi... Reva!"

"Saj... bratec, saj nisem hotel... se je zagovarjal osupli, "samo tako sem menil..."

"Kaj bo? Ali vas naj podveznem pod škatlje ali nasolim za zimo?" je kričnil nadzornik spet, nejevoljno zroč na dvajsetglavo družbo, ki ni znala prijati za delo.

"Začnite! Pa hitro!"

"Hitreje kakor naglo se ne da storiti. Ivan Matvejič."

"Ti tako ne delaš ničesar; hej, Saveljev! Razgovor Petrovič! Pravim ti: kaj stojiš in prodajaš zijala?... Začni!"

"Kaj pa hočem sam?..."

"Dajte, dajte nam nalogo, Ivan Matvejič."

"Pravim, da ne bo naloge. Razderite barko — in hajdi domov. Začnite!"

Naposled so se spravili na delo, toda zelo in nerodno. Kar neprijetno je bilo gledati zdravo družbo krepkih delavcev, ki na videz nikakor niso vedeli, kako bi se lotili dela. Jedva so začeli snemati prvo, najmanjše bruno, že se je pokazalo, da se lomi "samo od sebe", kakor so povedali nadzornik svojo opravičilo; tako jebilo torej nemogoče delati, treba se je bilo lotiti kako drugače. Sledilo je dolgo posvetovanje o tem, kako drugače in kaj da naj počno. Razume se, da je prišlo pomalem do zmerjanja; pretlila je že nevarnost, da bo kaj hujšega. Nadzornik je zopet zakričal in pomahal s paličico, toda bruno se je zlomilo kakor prej. Naposled se je izkazalo, da je premalo sekir in da bo treba prinesiti še kako orodje, dočim so drugi v pričakovanju razposedli mirno po barki, izvlekli svoje pičice in začeli spet pušiti. Nadzornik je pljunil nazadnje po tleh.

"No, vi se ne boste ugonobili z delom. Eh, to ste ljudje!" je zarončal srdito, mahnil z roko ter odšel v trdnjavo, vihteč svojo paličico.

Čez uro je prišel izpredovnik. Najprej je mirno poslušal mnenje arestantov, nato pa je izjavil, da nam določa za nalogo, sneti še štiri bruna, a tako, da se ne bodo več lomila; odkazal je vrhutega precejšen del barke, ki jo naj razderemo, nakar bomo smeli domov. Naloga je bila velika, toda bogme, kako so se zdaj vsi lotili dela! Kam je izginila lenoba, kam je prešla nerodnost! Sekire so zaropotale, jeli so izdirati lesne žeblice. Ostali so podkladali debele drogeve, dvajset rok je pritiskalo nanje ter spretno in mojstersko snemalo tramove, ki so ostali zdaj v moje začudenje popolnoma celi in nepokvarjeni. Delo je kar kipeło. Vsi so bili postali naenkrat čudovito pametni. Nobenih nepotrebnih besed, nobenega zmerjanja — vsak je vedel, kaj mu je reči, kaj storiti, kje stati, kaj nasvetovati.

Natanko pol ure pred bobnanjem je bila dana naloga končana: arestanti so šli domov trudni, a vsi zadovoljni, čeprav so imeli v primeri z določenim časom vsega samo pol ure počitka. Kar se tiče mene, pa sem bil zapazil nekaj posebnega. Kamorkoli sem se vtaknil med delom pomagat, povsod so me skoraj s psovskimi gonili proč.

Zadnji raztrganec, ki je bil sam najslabši delavec in ni smel rti črhnuti pred drugimi, spretnejši mi in umnejši od njega — celo ta je smatral za svojo pravico, zadirati se nad mano, ako sem se postavil poleg njega, češ, da sem mu na poti.

Naposled mi je rekel eden izmed spretnih naravnostih osorno:

"Kam se spet mašite? Spravite se proč! Čemu se silite tja, kamor vas nihče ne kliče!"

"Kakor da ima glavo v vreči!" je povzel takoj drugi.

"Rajši vzemi puščico in hodi pobirat mile darove," mi je dejal tretji, "tu nimaš časa opraviti."

Ni mi torej kazalo drugega, kakor stati ob strani; toda sram je človeka, če stoji in gleda, kadar vsi drugi delajo! Ko pa se je

zgodilo v resnici, da sem odšel in se postavil na konce barke, so takoj zakričali nad menoj.

(Dalje.)

Skozi Trst.

Končno so se razmere toliko u-redile, da je Jugoslovanom mogoče potovati domov skozi Trst. To je velike vrednosti zlasti za one potnike, ki imajo veliko prtljage.

PARNIKI, KI PLJUJEJO NA DUBROVNIK IN TRST.

- 10. aprila—Panonia,
- 15. aprila—še ne imenovan,
- 30. aprila—Belvedere,
- 8. maja—President Wilson.

PARNIKI, KI VOZLJO NA HAVRE ALI CHERBOURG.

- 10. aprila—La Fayette,
- 10. aprila—Carmania,
- 14. aprila—La France,
- 14. aprila—Royal George,
- 22. aprila—Rochambeau,
- 24. aprila—La Touraine,
- 24. aprila—Mauretania,
- 1. maja—La Lorraine,
- 8. maja—La Fayette,
- 8. maja—Imperator,
- 12. maja—La France,
- 22. maja—Mauretania.

Navedeni vozni red je podvržen slučajnim spremembam. Pišite po cenik za posamezne parnike in razrede.

POTNI LISTI.—Potnikom presrbim potne liste in drugo, kar rabijo za potovanje.

IZ STAREGA KRAJA:

Na 23. febr. so prišli v Ameriko prvi slovenski naseljenci, katerim sem poslal karte. Ako želite tudi Vi dobiti sem svoje sorodnike, mi pišite za tozadevna pojasnila.

Najhitreje se sedaj pošlje denar potom drafta. Poslužite se tega načina za pošiljanje. Cene so:

200 kron za	\$ 2.00
500 kron za	4.80
1,000 kron za	9.40
10,000 kron za	93.00
100 lir za	\$ 6.25
500 lir za	29.50
1,000 lir za	59.00

LEO ZAKRAJSEK,
70-9th AVE., NEW YORK, N. Y.

Začimbe, zelišča in najraznovrstnejša

domača zdravila

katera priporoča msgr. Kneipp, imam vedno v zalogi.

Pišite po brezplačni cenik.

MATH. PEZDIR

P. O. Box 772, City Hall Station
NEW YORK CITY.

Telefon: Canal 6027.

FRANK GRILL'S DAIRY

Prva slov. hrvatska mlekarna

1818 W. 22. St. Chicago, Ill.

Se priporoča našim gospodinjam. Mleko razvažam na dom.

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK

638 Penn Ave., Pittsburgh Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specialist v Pittsburghu, ki ima 28-letno prakso v zdravljenju vseh možkih bolezni.

Zastrupljenje krvi zdravi z glasovitem 606, ki ga je izumel dr. prof. Erlich. Če imate moliže ali menurčke po telesu ali v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izčistite vam bom kri. Ne čakajte, ker ta bolezen se nalezje.

Vse moške bolezni zdravim po okrajšani metodi. Kakor hitro opazite da vam prenehuje zdravje, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam ga bom zopet povrnil.

Hydrosela ali vodno kilo ozdravim v 36. urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročajo bolečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri pučanju vode, ozdravim z gotovostjo.

Revmatizem, tiganje, bolečine oteklina, srbečice, skrofile in druge kožne bolezni, ki nastanejo vled nečiste krvi, ozdravim v kratkem času, da vam ni potrebno ležati.

Uradne ure: vsak dan od 8. ure zjutraj do 8. zvečer; v petkih od 8. zjutraj do 5. popoldne; ob nedeljah od zjutraj do 2. popoldne.

PATENTI

KNJIGA ZASTONJ

Pišite po Slovensko knjigo, katera vsebuje vse potrebne podatke o iznajdbah in patentih. Pišite nam še danes in jaz vam pošljem

KNJIGO ZASTONJ

Jaz imam 30 let skušnje kot advokat za patente in v mojih rokah vaše stvari, ki jih želite patentirati dobe najboljšo pozornost. Pišite še danes v slovenskem jeziku vašemu advokatu na:

A. M. WILSON,
Registered Patent Attorney,
315 Victor Bldg.,
Washington, D. C.

Spomladanski izpuščaji

so zelo neprijeten kinč in povzročajo skoraj neprenašljive bolečine in trpljenje. Poznani so vled svojih srbečih lastnosti in vled trdovratnosti za zdravljenje. To povzroča nečista kri. Očisti kri potem vporabe

Severa's Blood Purifier

(Severovega Kričistilca), ki je priznan kot regulator sistema ni pomaga naravi v izločevanju nečiste kri ter tako odpravi mehurje, rane, izpuščaje, prišče in splošno hiranje. Poskusite ga. Napredaj v vseh lekarnah. Cena \$1.25 in 5c davka.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

FIRST NATIONAL BANK, CHISHOLM, MINNESOTA.

Kapital in prebitek \$100,000.00. Skupno imetje \$1,600,000.00.

Jugoslovanom iz Chisholma ter okolice priporočamo našo banko za poslovanje iz sledečih vzrokov:—

- 1—Naša banka je velika in močna Narodna banka pod strogim nadzorstvom Združenih držav.
- 2—Mi vam bodo nudili vsakojako pomoč, ako bi isto potrebovali; postregli vam bomo dobro in uljudno.
- 3—Tukaj pri nas lahko izvršujete bančne posle v vašem lastnem jeziku. Vaš rojak J. Osbolt vam bo šel vedno na roke.

Banka odprta dnevno od 9. do 3. Ob sobotah tudi zvečer od 7. do 8.

Božo Rankovič, podpredsednik. Aco Despić, tajnik.

SLAVONIC IMMIGRANT BANK

436 W. 23rd St., New York, N. Y.

Glavnica \$100,000.00
Reservni sklad 30,000.00

BANKA JE ORGANIZIRANA PO ZAKONIH DRŽAVE NEW YORK.

TELEPHONE WATKINS 7799

Kretanje parnikov New York, Havre in Cherbourg.

Sledeči parniki odplujejo meseca aprila iz New Yorka:

2. aprila 1920	“LA LORRAINE”	17. aprila 1920	“MAURETANIA”
3. “	“PHILADELPHIA”	17. “	“CARONIA”
10. “	“IMPERATOR”	22. “	“ROCHAMBEAU”
10. “	“LA FAYETTE”	24. “	“ST. PAUL”
14. “	“ROYAL GEORGE”	24. “	“ADRIATIC”
14. “	“LA FRANCE”	24. “	“LA TOURAINÉ”
17. “	“NEW YORK”		

Cene tretjega razreda so preko vode \$65.00 in vojni davek \$5.00 za vse parnike, izvzemi “La France”, “Mauretania” in “Imperator”, na katerih je cena \$80 tretjega razreda in vojni davek \$5. Kdor izmed Srbov, Hrvatov in Slovencev namerava potovati v mesecu aprilu v staro domovino, naj se obrne na nas, in mi mu bomo preskrbeli-proster na parniku. Dali mu bomo natančen nasvet, kako bo najlažje in najbolje dospel do cilja.

SLAVONIC IMMIGRANT BANK

436 W. 23rd Street, New York, N. Y.

Denar menjamo in pošiljamo po najpovolnejših dnevnik cenah. Za vse nasvete pišite nam v materinem jeziku. Ko dospete v New York in se ne znate kam obrniti, telefonirajte nam, in naš človek vas bo dovedel v naše narodno solidne hotele in gostilne.

MATIJA SKENDER

JAVNI NOTAR

ZA AMERIKO IN STARI KRAJ

5227 Butler St. Pittsburgh, Pa.

Sprejema Tožbe, dela Pooblastila, Kupne pogodbe, Potne Liste (PAŠOSE); Iztirja dolgovne tukaj in v starem kraju. Izvršuje VSA v Notarsko stroko spadajoča dela v polnih 10 let na istem mestu.

THE DOLLAR SAVINGS BANK

BRIDGEPORT, OHIO. 1

GLAVNICA \$50,000.00
PREBITEK \$50,000.00

Pod nadzorstvom države Ohio, ki je tudi naša vlagateljica. Plačujemo po 4% obresti pri hranilnih vlogah. Posebno pozornost dajemo Inozemskemu oddelku.

Bodite previdni z denarjem!

Nalagajte ga v zanesljive banke!

Bolj kakor kdaj prej, je sedaj potreben je opomin, kajti vled večje množine denarja med ljudstvom delajo špekulantje večke dobičke z ošmi, ki jim gredo na limanice.

Naš denarni zavod je zanesljiv in poznan med narodom po svoji uljudni in hitri postrežbi.

Mi plačujemo na hranilne vloge po **3%**

Ki jih pripisemo k glavnici ako jih ne držnemo.

Naša banka je pod nadzorstvom vlade Združenih držav in članica federalnega rezervnega sistema.

Pri pošiljanju denarja v Jugoslavijo bodite previdni. Brezvestni mešetarji nastavljajo sedaj krom nam visoke cene, ker so hočejo okoristiti z nevednostjo ljudstva.

Poveprašajte nas za nasvet in cene, kadar želite poslati denar v staro domovino!

Ako imate doma Liberty Bonds, izpostavljene nevarnostim ognja in tatov, prinesite jih k nam ter vam jih bomo shranili brezplačno.

Poslojite, kjer so naši uradi, je naša lastnina. Odprto vsak dan inven sedelj in praznikov od 9. dop. do 2. pop.

THE JOLIET NATIONAL BANK

JOLIET, ILLINOIS

Kapital \$150,000.00 Prebitek \$360,000.00

DENAR V STAREM KRAJU IZPLAČAN

S tem dajemo naznanje, da smo ravnokar prejeli vest od PRVE HRVATSKE ŠTEDIONICE V ZAGREBU, da je ves denar bil izplačan. Potrdila razposiljemo pravočasno pošiljateljcem.

Vsled poteškoč katere so bile nastale valed izplačevanja, je NEMETH STATE BANKA poslala 3 svoje uradnike v Evropo. Ti naj pa preskrbe, da se bode denar točno izplačeval, ter sedaj se vsakdo pošiljatev točno izplača.

Posljite denar potom naše banke ako želite, da ga točno prejmejo vaši v stari domovini.

Posiljamo denar na hranilne vloge v vsako banko ali hranilnico v Jugoslavijo, ter vam preskrbimo hranilno knjižico brez vsacega troška.

Posiljamo denar tudi brzojavno. Brzojav stane 2.50 dolarja. Posljite denar hitro. Vrednost kronam raste.

1000 JUGOSLOVANSKIH KRON ZA \$8.00

PRODAJEMO TUDI PAROBRODNE LISTKE za vse črte. Preskrbimo našim potnikom vse potrebne potne listine. Odpravimo, na eno črto, ki si sami žele, preko Trsta, Dubrovnika, Basela itd. Predno se podate na potovanje pišite nam za pojasnila.

NEMETH STATE BANK

John Nemeth, President.
10 E. 22nd Street. NEW YORK, N. Y.

M. I. Pupin, predsednik

SLAVONIC IMMIGRANT BANK

436 W. 23rd St., New York, N. Y.

Glavnica \$100,000.00
Reservni sklad 30,000.00

BANKA JE ORGANIZIRANA PO ZAKONIH DRŽAVE NEW YORK.

TELEPHONE WATKINS 7799

Pavle H. Pavlovič, blagajnik. Dušan B. Tripčević, podblagajnik.

Ako želite imeti denar varno naložen in ga lahko vedno dvignete in vam donosa obresti — pošljite ga na ulogo (depozit) naši banki.

Slavonic Immigrant banka stoji pod neposrednim nadzorstvom državnih oblasti, katere po večkrat na leto vrše pregled vsah knjig in celokupne imovine banke.

Stojimo v zvezi z vsimi denarnimi zavodi v stari domovini.

Kretanje parnikov New York, Havre in Cherbourg.

Sledeči parniki odplujejo meseca aprila iz New Yorka:

2. aprila 1920	“LA LORRAINE”	17. aprila 1920	“MAURETANIA”
3. “	“PHILADELPHIA”	17. “	“CARONIA”
10. “	“IMPERATOR”	22. “	“ROCHAMBEAU”
10. “	“LA FAYETTE”	24. “	“ST. PAUL”
14. “	“ROYAL GEORGE”	24. “	“ADRIATIC”
14. “	“LA FRANCE”	24. “	“LA TOURAINÉ”
17. “	“NEW YORK”		

Cene tretjega razreda so preko vode \$65.00 in vojni davek \$5.00 za vse parnike, izvzemi “La France”, “Mauretania” in “Imperator”, na katerih je cena \$80 tretjega razreda in vojni davek \$5. Kdor izmed Srbov, Hrvatov in Slovencev namerava potovati v mesecu aprilu v staro domovino, naj se obrne na nas, in mi mu bomo preskrbeli-proster na parniku. Dali mu bomo natančen nasvet, kako bo najlažje in najbolje dospel do cilja.

SLAVONIC IMMIGRANT BANK

436 W. 23rd Street, New York, N. Y.

Denar menjamo in pošiljamo po najpovolnejših dnevnik cenah. Za vse nasvete pišite nam v materinem jeziku. Ko dospete v New York in se ne znate kam obrniti, telefonirajte nam, in naš človek vas bo dovedel v naše narodno solidne hotele in gostilne.